

Razgled po svetu.

Avstro-Ogrsko.

Dunaj. — Splošno mišljenje glede političnega razvoja, je postalo nadežno. Veliko pozornost daje potizmu oficijozen članek, ki ga priobčuje "Fremden-Blatt".

Od vnanjega urada inspiriran list povdarja, da je prevladujoča nada za mirno rešitev balkanskih razmer, edino se zahvaliti enotnosti in odločnemu nastopu veseli.

Nadalje piše omenjeni list: "Čeprav se ni rešeno vprašanje glede Škadra, vendar se ne more tajiti, da niso bile zaman žrtve, ki si jih v svrhu poravnave albanskega vprašanja doprinesle Avstro-Ogrska in Rusija."

Nemčija.

Berlin. — V tukajšnjih krogih izvedencev se varuje tajnost o presoji ameriške tarifne predloge in vse kaže, da čakajo na podrobnejša poročila.

Dr. Viljem Wendlandt član trgovske-pogodbene družbe, ki v interesu nemških tovarnarjev in nemške trgovinske zveze preučuje tarifno vprašanje, je mnenja, da je manj važno znižanje tarifov kot pa cenitev in izterjevanje. — Napoved, da bo cenitev "ad valorem" strožje izvršena in da bo carinski urad pooblaščen izključiti robo, katere fabrikanti ne dopuščajo pregled njihovih knjig, je dr. Wendlandt mnenja, da bo reforma glede nemških tovarnarjev ostala ljudja.

Španija.

Madrid, 13. aprila. — V tretje za časa njegovega vladanja, je kralj Alfons danes komaj vtekel smrtnemu napadu. Neki Barcelonec je na cesti Madrida trikrat streljal na kralja, a ga ni pogodil. Takoj prijeto napadalec se imenuje Rafael Sanchez Allegro.

Velikbritanija.

Bath. — Pri vходу Box predora so sufražetke porezale vse brzojavne in telefonske žice, vsled česar je bil oviran promet na Great Western železnici.

Hastings. — Sufražetke so razdejale lepo objezersko vilo, ki je last Arthurja Phillip Du Cros, unionski član parlamenta za Hastings. Babnice niso samo zažgale poslopje, marveč so tudi eksplozivne snovi položile po sobah, ki so eksplodirale med časom, ko je bila obveščena požarna bramba.

Japonsko.

Tokio. — Člani tukajšnje trgovske zbornice se radostijo nad tem, ko jih je trgovska zbornica v San Francisco obvestila da bo pobijala sprejem japonski-sovražno zakonsko-predlogo.

Japonske in ameriške mirovne družbe obdržujejo skupne sestanke, zadevo razmotrivajo, da najdejo sredstva, kako bi se odvrnili prijateljski odnosa med Japonsko in Californijo.

Balkan.

Sofija. — Zastopniki veseli so ministrskemu predsedniku Grucoff vročili odgovor zaveznikov, ki se tiče zadnje note. Grucoff je obljubil vse potrebno uravnati. — Velevlasti izražajo zadovoljstvo nad tem, ker so zavezniki pripravljeni za mirovno pogajanje. (Op. ur. Vse kaže, da bo v kratkem vsestransko sklenjen mir in da ne bo veljala beseda prokletih hujškačev).

Iz preplavljenih krajev.

Cairo, Ill. — Vsled silnega deževja Ohio-reka zopet narašča. — Vodomer kaže 54½ čevljev globočine.

Ni nade da bi bil pred pretekom nekoliko dni urejen železničen promet. — Tukaj se bavijo z načrtom poslati delegacijo v Washington, da pri kongresu izposluje en milijon v svrhu zgradbe za jezov.

Razne novice.

Te dni

nas je obiskal Rev. P. A. Seguin iz Stevens Points, Wis., ki se je vračal domov iz Augusta, Ga. kamor je šel kot priča za Thom. Watson, katerega sedaj rimska cerkev preganja in se mora radi njihove svinske teologije zagovarjati pred ondotnim zveznim sodiščem. Podrobnosti o tem priobčimo prihodnjič. Na lastne oči smo se prepričali, da Rev. Seguin iz duše in telesa, krvi in mesa in sedaj smo še bolj uverjeni kot kdaj poprej, da je Am. Slov. laznik, ko je trdil, da Rev. Seguin ni.

Iz Taylorja, Wash. v Neff, O. potujoči Rudolf Gradišnik se je tudi pomudil pri nas in nas podrobneje informiral o slabem delavskem položaju in štrajku v Washingtonu.

Tehtne obdolžitve.

El Paso, Tex. — Roque Gonzales Garza, nekdanji član Madero-ve poslanske zbornice in sedaj agent v Zdr. državah za takozvane konstitucioniste, ki je sedaj najmočnejša vstaška organizacija Mehike, je dospel v El Paso, Tex. On se je izrazil, da hoče popotovati v Washington in ameriški vladi predložiti dokaze, da se je poslanik Wilson revolte v Mehiki dejansko udeležil. Slične obdolžitve proti ameriški zastopniku so bile že dokumentarno dvignene in vladi v Washingtonu po Louis Manuel Rojas pred nekoliko časom dostavljene.

Brutalnost pod vislicami.

Montgomery, Ala. — Dva belokožca in dva črna so bili 10. t. m. v tukajšnji jetnišnici obešeni zaradi izvršenih umorov. Prvi zločinec, ki je bil obešen, bil je belokožec C. Walter Jones, ki je umoril Sloan Rowan-a. Ko so se odprla samozaklopna vrata pod visilni, zdrknila je zanka raz svojega prostora in Jones je bil mrtev še le po preteku 36tih minut. Osebe, ki so prisostvovali justifikaciji, trdijo, da so deputi morali truplo Jonesa držati nad tlom.

Potem je bil obešen belokožec Arnold Gilmar zaradi umora Lu-zille Tippetts. Le-ta procedura je trajala 7 minut. Črnci John Adams, ki je umoril tukajšnjega policista, bil je še le po 14 minutah mrtev, in pri črncu Coleman German, ki je usmrtil svojega soproga, rabil je krvnik 16 minut predno je smrt nastopila.

Poštena razzodba.

Chicago. — Zvezni sodnik Carpenter je Chicago and Eastern Illinois železnico obsodil na \$10,000 kazni zaradi kršenja takozvane 16-urne postave. Ta zakon določa, da nobeden železniški vslužbenec ne sme delj kot 16 ur zaporedoma vposlen biti. Železnica se je priznala krivim, da je v 100 slučajih postavila kršila in sodnik je izrekel kazen \$100 za vsaki prestop.

Več delavne moči zahteva.

Chicago. Poštar Daniel Campbell se mudi v Washingtonu, da pri generalnem poštarju Burleson izposluje dovoljene za pomožni-tev poštnih vslužbencev. Poslovanje na tukajšnji pošti je v zadnjih mesecih tako narastlo, da ne more zmagovati sedanje število vslužbencev. Osobito velja to za paketno pošto, Medtem ko se je paketna služba januarja meseca lahko zmagala, je to sedaj naravno nemogoče. To se razumi če se zazna, da je bilo marca meseca 6.895.744 zavojev na pošto danih, a v januarju jih je bilo 3.000.000 manj.

Žalosten spomin.

London. — Dne 12. t. m. se je v vseh tukajšnjih cerkvah obhajala spomenica za pred letom potopljeni "Titanic". —

Nasprotniki monopola.

Washington. — Poslanec Flood je vložil resolucijo, v kateri se zahteva poseben urad Zvezne vlade, ki bo nadziral ameriško tobačno trgovino. Državni tajnik Bryan se naj naprosi, da stopi v dogovor z Avstrijo, Italijo, Francijo, Španijo in Japonsko, da dotične vlade potrebno množino ameriškega tobaka naročajo neposredno po posredovanju urada Zvezne vlade.

V drugem razumevanju.

San Francisco, Cal. — V prepri- o legislaturi Californije predloženi predlogi, ki zabranjuje pred vsem Japoncem pridobivanje doma in zemljišč v državi Californije, je sedaj nastopilo novo naziranje, ker se je izrekla bojazen, da ako bi predloga postala zakon, bi odvrčal angleški in francoski kapital, kateri je v velikih svotah v državi sedaj naložen.

Zastopniki raznih evropskih društev, ki so zelo interesirane pri oljnati in rudarski industriji v Californiji, so se izrazili, da zakon v sedanjih obliki bo Evropejce od države takisto odvrčal, kot Azijate. Poročilo iz Washingtona, da se Zvezna vlada ne bo vmešavala v zadevo, je bilo z zadovoljstvom sprejeto v zbornici in predloga je bila oddana v pretres senatnega odseka, kjer bo brščas sprejeta.

Nova ovira v Panama prekopu.

Washington. — Skalnat krmol, ki je doslej silnemu zemeljskemu plazu branil pri Culebra zasuti prekop, je sedaj popustil. Polagoma toda vidno se sedaj plaz pomi-ka v prekop. Veliko število parnih lopat odstranjuje ogromne množine materiala.

Do 31. januarja t. l. so Zdr. države potrošile \$221,702,630.55 za Panama-prekop.

Trust se brani.

New York. — "Corn Product Refining Company", je v New Yorku vložila ugovor proti tožbi vlade, v kateri se zahteva kompanijski razpust.

Družba odkrito pripozna, da meddržavno tržišče, toda ugovarja, da bi se na kakšen drug način pregrešila proti postavam, ali pa da bi nameravala se v prihodnje zagrešiti.

Takoj drugo naziranje.

Philadelphia. — Te dni so naselniški uradniki motrili baš iz Nemčije došlega Rudolfa Goertze-na, ko je z ženo in 8 otrok v starosti od enega do 11 let nameraval stopiti na svobodno zemljo, in jih je kar mikalo, da mu to zabranijo. Obregnili so se ob njega, da dopuščajo v to deželo edino tiste, ki zamorejo pokazati imovino \$25 v gotovini.

Nemec ne bodi len, seže v žep ter privleče mačko, ki je vsebovala \$14,000.

Uradniki so naredili dolge obraze in pustili veselo družbo iti svoj pot.

Zavratno umorjen.

Havana. — Coferino Mendee, od konservativne stranke izvoljeni župan mesta Cienfuegos v provinci Santa Clara, bil je 11. t. m. ponoči zavratno umorjen. Morilec ga je pričakal in domu gredečega iz zasede ustrelil.

Pomanjkanje paše in krme.

Stockton, Cal. — Več tisoč glav živine in ovac v nižinah Californije trpi glad, vsled česar jej preti pogin. Poljedelski ministri Houston v Washingtonu je nekemu gozdarskemu uradniku naročil, naj zadevo preišče, da se če potrebno gozdne rezervacije odpre v svrhu paše. Živinorejci pravijo, da je suša povzročila bedo in živina mora gladu poginiti, ako ni hitre pomoči. Po višinah je rast trave normalna.

Delavske novice.

Belgija.

Bruselj. — Generalštrajk je pričel. Blizo 250,000 mož v premogokopih, plavžih in drugih velikih podjetjih je 14. t. m. nehala delati. Socialistični voditelji pravijo, da bo v teku nekaj dni še v veliko krajih prenehalo delo. Iz vseh delov gezele dohajajo ugodna poročila, osobito iz Charleroi, Mon. Quievrain, Ghent in La Louviere. V Charleroi je v premogovnikih delo popolnoma vstavljeno. Da se stroje ne poškoduje in da se prepreči nabiranje strupenih plinov v jamah, so štrajkarji skrbeli za zadostno varstvo.

V okolici je del rudarjev delo vstavilo in ostali bodo sledili.

La Louviere. — Stavka premogarjev je splošna in vse tovarne so zaprte. Vslužbeni pouličnih železnic bodo tudi zastavkali.

Antwerpen. — V vseh tovarnah je delo vstavljeno.

Mons. — Od 35,000 premogarjev je ostalo 2000 mož, kateri varujejo podjetja in stroje. Tovarne so zaprte.

In tako se glase poročila iz cele dežele. — Ceni se, da bo število stavkarjev narastlo na 400,000 do pol milijona. (Boj je naperjen proti rimokatoliškemu klerikalizmu, ki je prepeljal splošno volilno pravico. Op. ur.)

Končan štrajk.

Hazleton, Pa. — Po prizadevanju tekstilnih delavcev je poravnana stavka 1200 vposlencev Duplan svilne predilnice v Hazleton, Pa. in tovarna zopet dela s polno paro. Delavcem je privoljeno zvišanje mezd od 10 do 30 odstotkov, kakoršno je delo in pa znižanje delavnega časa od 58 na 55 ur v tednu.

Stavka kot protest.

North Providence, R. I. — Kot protest proti odslovitvi več sovpotencev je 400 do 500 vslužbencev "Esmond Blanket Mills" v North Providence, R. I., zastavkalo, vsled česar so morali tovarno zapreti. Odspušeni pripadajo h komiteju "Industrial Workers of the World." Tovarniški uradniki trdijo, da so neznanec v tovarno vdrl in pokvarili mašinarijo. — (Stara pesem!)

Mednarodni kongres svobodomiselcev leta 1913 v Lizboni.

Bruselj. — Generalni svet svobodomiselcev v Bruselju je razposlal vabila za na letošnji mednarodni kongres, ki se bo sestel v Lizboni. Predlog za obdržavanje kongresa v Lizboni, je bil septembra meseca 1. l. v Monakovem stavljeno od Magalhaes Lima ter od delegatov vseh dežel navdušeno sprejet. Kongres bo na dvojni način velikega pomena; protest proti od rimski cerkvi v svojih eharističnih kongresih vednim zatiranju svobodnega duha, — in poaščenju portugalske republike, ki je na delu da vse svoje pokrajine očisti cerkvenega vpliva. Vlada sama je obljubila, da kongres svobodomiselcev svečano sprejme. Povabljeni so vse svobododušne, narodne, prostozidarske, etične itd. organizacije vseh dežel, naj si bodo kakoršnega imena si bodi, ki hočejo združiti cerkveno premoč in si izbojevati duševno svobodo.

Kongres bo pričel zborovati dne 5. oktobra, na dan 3. leta proglašenja republike. Dnevni red obsega:

1. Portugalski ločitveni zakon, njegove politične posledice in potrebne dopolnitve.
2. Sredstva za oživotvoritev duševno-svobodne odgoje.
3. Svobodomiselnost in socialno vprašanje.

Strah pred osepnicami.

Washington, D. C. — Pojav osepnic (koze) v Alaski je napotil državni zdravstveni urad odrediti, da si mora vsaki prišlec iz Zdr. držav pustiti koze staviti.

Grozna nesreča!

Komaj so preboleli eno blamažo, iščejo drugo. Kdor išče ta najde.

Kar se je nam že delj časa dozdevalo, to se je sedaj zgodilo. Žal, ko ni pomoči, ne zdravila za take bolezni. Vzlic temu, da so bili naši politični nasprotniki — v verskih zadevah niso bili, kajti verovali so manje kot mi, če prav mi nič ne verujemo — izrekamo naše odarito sožalje!

Da naši cenjeni čitatelji zaznajo kaj se je tako groznega zgodilo, tedaj povemo tu, da so se možgani zvedenili! "Komu?" vprašate! No, gospodom pri Amerikanskem Slovencu v Jolietu! Škoda, škoda! Imeli smo včasih zabavo z njimi, toda žal ko je sedaj vse to minilo. Z ljudmi, ki imajo abnormalne možgane, ni nič za početi.

Da je temu tako, prepričajte se sami! Vzemite v roke Am. Sl. z dne 11. aprila t. l. št. 24 in čitali bodeite na četrti in peti strani: **\$10,000.00 ZA ZAVETIŠČE** če Gl. Sv. ali Ahasver ali Zavrtnik ali vsi slovenski brezverci vkup ovržete našo trditev: **Luter, Zwingli in Kalvin so pačili sv. pismo.**

Normalni možgani ne proizvajajo take gorostasne budalosti!

Kedaj in kje je Gl. Sv. pisal, da ne bi bili Luter, Zwingli itd. potvarjali "sv. pisma"? Tega se ni zgodilo, pač pa smo vedno trdili, trdimo sedaj in bomo vedno trdili, da so **VSE DOGME**, in naj to bode katere veroizpovedi hoče, izrodki abnormalnih, zvedenih možgan, kakoršne imate Vi cenjeni gospodje pri Am. Sl.

Razlika med dogmami je edino ta, da rimokatoliška je najbolj zmrcvarjena, najbolj fehtarska in najbolj nesramna. Ona ne zavre nobenega sredstva, se ne vstraši nobenega zločina, samo da doseže svoj namen, svojo korist!

Vi gospodje pri Am. Sl. niste samo naivni, marveč tudi izživljajoči, ko navedene budalosti pišete. Toda naj Vam bo povedano, kar smo do sedaj zamolčali:

Dokažite Vi "študirani", "resnicoljubni" in seveda povsem "verodostojni" gospodje, da je **Jezus Krist resnično kedaj živel!**

Ako nam Vi to dokažete, Vam svečano obljubimo da postanemo najboljši katoličani in zvesti Vaši pristaši.

Naše zagotovilo naj Vam bo jamstvo, ker denarja se nismo od bedakov izprešali, kakor to Vi delate, seveda na podlagi "sv. pisemskega" izreka: "Bodi neveden, neumen in poslušaj mene! Lastnih misli ne smeš imeti, kajti budalosti, ki ti jih jaz natvezim spoštuj in čislaj za "edino resnične." Denarja nikar ne shranjuj; je zapeljiv in te pohujša! Živi skromno, gladuj in morebitni prihranek meni daj, potem so ti nebesa zagotovljena!"

Častiti gospodje pri Am. Sl., ali ni tako?!

Vprašamo Vas, zakaj pišete med drugo budalostjo tudi sledeče: "Lutra, ki je Zvinglove prevode obsodil in jih nazival: 'bedaste, o- elovske, protikrščanske, goljufne ...'" Iz tega sledi, da je Martin Luter zagovarjal krščanstvo; tedaj je bil kristjan, a Vi pa nazivljate luterance, protestante itd. "krivoverce"! Vaša logika, — Vi gospodje pri Am. Sl., Vas se to tiče — je izrodek Vaših zvedonih možgan!

Brunna gospoda, dokažite nam Vi, da rimska katoliška cerkev ni popravljala sv. pisma in prvotno besedilo tako sukala, da se je strinjalo s rimskimi, paganskimi dogmami. Dokažite nadalje, da je bila katera rimska-katoliška izdaja sv. pisma popolna, da je bil prevod iz grščine ali hrebejščine pravičen, dokažite s sv. pismom, da je rimski papež nezmojljiv, da je bil sv. Peter prvi rimski papež, da ni rekel Kristus sv. Petru, da je satan ip da naj se skrjuje za njim, da Kristus ni imel bratov in sester. Dokažite nam, da je laž, ko trdimo, da ravno sedaj popravljajo v Rimu sv. pismo, ker besedilo sv. pisma, kakoršnje je sedaj pobija vse rimske nauke o brezmadežnem spočetju, nezmojljivosti papežev, vicah, spovedi, pretvarjanju kruha in vina v pravo telo in kri Jezusa Kristusa itd. Ko vse to dokažete, bomo padli na kolena in se trkali: Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa, obudili očiten kes, pod pogojem, da še naknadno dokažete, da rimska katoliška cerkev je zgolj verska in ne politična organizacija, kateri je več za posvetno oblast kot pa zveličanje duš njenih vernih.

Nimamo časa, ne prostora, da bi se podrobneje bavili s čenčarijo A. S., povemo pa le toliko, da nekaj mora natisniti, in če je še taka nesmisel, drugače nimajo škofu kaj pokazati o njihovi propagandi za "sveto stvar" in bili bi ne samo pokarani, marveč prispevek za tiskovni fond bi bil "fuč"!

Zavetišče bo zgrajeno brez pomoči možkarjev, ki imajo zvedonele možgane! Škoda, res škoda!!

Stavka krojačev preti.

Chicago, Ill. — Okoli 2500 krojačev je obvestilo svoje delodajalce, da zaštrajkajo, če se jim ne privolijo zahteve, katere se jim bodo 17. aprila t. l. dostavile. Krojači zahtevajo, da v vseh krojaških delavnicah naj bo za vse nad 16 letne delavce minimalna plača \$8.00 na teden. Nadalje zahtevajo, da delavni čas naj traja 60 ur na teden in ne 64 kot doslej. Prikrajši zahtevajo na teden \$2 poviška plače. Sam. Sax, poslovni agent unije pravi, da so krojači vsak čas pripravljeni zastavkati brez poprejšnjega obvestila.

DENARJE V STARO DOMOVINO

posliljamo:	
za \$ 10.30	50 kron
za \$ 20.40	100 kron
za \$ 40.80	200 kron
za \$ 81.60	400 kron
za \$ 102.00	500 kron
za \$ 203.50	1000 kron
za \$ 406.00	2000 kron
za \$ 1015.00	5000 kron

Poštarna je vsteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriljčne je do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali i registriranem pisnu, večje sneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft:

FRANK SAKSER CO.
85 Conland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. SPESAL JAKOB BEDENEK.

DRUGI DEL.

(Nadaljevanje.)

XIV.

Goveja kuga se je oglašila po hlevih in kar od kraja pobirala kmetom živino, ne izbirajoč mlade ali stare, vol ali krav. Kar si je zaznamenovala s smrtnim svojim dihom, tisto je bilo njeno kar od kraja! Vohoven je pobrala v hlevu vse od največjega do najmanjšega, niti repa ni ostalo v njem.

Pršla je spomlad slana na sadje, sočivje in krompir in je vse vzela, da niti semena niso pridelali; poletni so se naglali hudourni oblaki, iz katerih se je spustil ledeni bič, pogubna toča, ki je strla strneno in oklestila sadje; v križev teden na jesen je zopet padla slana in vzela ajdo. Kmet, sedaj pa živi! Živina ti je poepala, sočivja in sadja, kar zaleže zlasti pozimi, niti pokusil ne bodeš, sedaj ti je šel pa tudi ves kos kruha rakom zvižgat, kajti do boljšega kakor do ajdovega se še nisi vzpel in se tudi ne bodeš!

Vse to se je razvijalo v goli in bridki resnici pred očmi mladega Vehovca — Peterčevega Jaka, ki se je priženil k hiši. Slonel je zamišljen pri mizi in si podpiral glavo.

Žena njegova, nam že iz prejšnjih časov znana Vehovčeva Mica, sedela je pri oknu za kolo vratom in pridno sukala pražnjo nit. Čimdalje bolj pogostoma so ji uhajali pogledi na zamišljenega ljubega moža, ki je tako tiho sedel za mizo. Kar nič več se ne more brzdati, zato izproži:

"Kaj, za Boga, pa vendar tako preudarjaš, Jaka? Nikari si ne beliš glave, ne pomaga ti sedaj itak, ako se nas ne usmili Bog, ki nas je tako silno udaril. Vse naše modrovanje nam ne dozori niti jednega ajdovega zrna! Pusti premišljanje in zaupaj v Boga."

"Lahko govoriš, ker nisi gospodar. Če bi bila pa ti na mojem mestu, stavim glavo, da bi jo povešala še bolj. Le pomisli, odkod bomo jemali le živež, ker je vse stro, kaj šele živino za delo in krave za mleko? Bog bi imel pač čuda dela, če bi hotel paziti na vsako goved, in gledati na vsako ajdovo zrnice, predno ga vzamejo Grintovec ledeni vetrovi."

"Oh, kako govoriš vendar pregrešno; ali se ne bojiš Boga? Poznam te sicer, da ne misliš tako, kar se ti v nejevolji zmika z jezika, vendar pa je tako govorjenje greh! Ali nisi slišal v nedeljo gospoda v cerkvi, kako je Bog izkušal pravičnega Joba in kako ga je potem čudovito zopet obdaril z vsem, kar mu je bil vzel? Veruj mi, da tudi nas ne bode zapustil!"

"Vse prav in lepo, ali odkod naj vzamem vole za delo in kravi za molžo?"

"Bog jih je nam vzel, Bog jih bo zopet dal, če bo njegova sveta volja! Le potolaži se!"

"Ko bi s tolažbo tudi le delati mogel, ničesar bi ne rekel! Ali kako naj orjem brez vol, odkod bodeš jemala mleko za otroke in sploh za nas vse, ki nam je doslej vendar toliko zalegalo vsak čas?"

"Razorali, kar bo, bodo nam že dobri in prijazni sosedje, mleka se bode pa treba nekaj časa odvaditi, kakor se ga navadno odvadimo tedaj, ko krave pričenjajo."

"Odkod pa hočeš denarja za opravke? Strneno, zlasti pa pšenica, ki smo jo imeli vedno vso za prodajo in za biro, bila je strta, da je niti želi nismo, kaj šele mlati. Odkod vzamem za davek?"

"Veš kaj, Jaka, bratu pišiva. — On ima, in kolikor ga poznam, prosodi nama rad toliko, da si zopet kupiva živino in se preskrbiva z živežem. Kaj praviš?"

"No, ta bi bila res lepa!"

vzkligne Jaka, "da bi pričeli še dolg delati! Sama veš, koliko se nama je bilo potiti, predno sva poravnala stari dolg. Bog naju varuj novega!"

rabiti denar za potrebno, nego se zadolževati in denar zapravljati, kar se pa nama vendar ne more učiti! Drugo jesen, če Bog da, tedaj mu jih vrneva."

"Ne in ne, dolga ne bomo delali!" reče Jaka odločno.

"Če Bog da, saj ti ga tudi treba ne bode, ali sedaj se ne moremo geniti ne na desno ne na levo. Ako se v nesreči obrnemo do brata, bila bi to prošnja v silo. Le pomisli, ako bi bil moj brat kmet, ti pa gospod in bi bila božja roka njega zadela, ter bi se bil on do tebe obrnil, rekoč: 'Ljubi svak, posodi mi kakih dvesto goldinarjev, da si zopet napravim potrebno živino. Jeseni, če Bog da, vrnem ti jih. Ali bi mu jih ne dal?'"

"Precej, ako bi jih le imel!"

"Vidiš, moj brat tudi ne stori drugače."

"Če bi pa drugo jesen ne mogla plačati, kaj pa potem?"

"Kako bi ne mogla, ako nam Bog da dobro letino? In če bi se tudi nekoliko zavleklo, brat ne poroče ničesar."

"Tako misliš ti, ne pa brat, ki je sama natančnost! Moj Bog, moj Bog, dosedaj sva gospodarila v potu svojega obraza brez dolga, in sedaj naj bi jela dolg delati, ko gre tako trda za denar!"

"Ti pa res obupaš pri vsaki malenkosti! Vse bi še bilo, ko bi imel le nekoliko več pravega zaupanja v Boga," pravi ona in si obriše solzne oči.

Duri se odpro in iztežaj, in v hišo privro otroci. "Mama, mama," kriče vse križem, "tako smo lačni, dajte nam kruha!"

Očeta zbode pogled na nedolžno lačno mladino v srec; vstane in odide na vas.

"Ljubčki moji, kruh nam je letos vzel ljubi Bog, prinesla pa vam bom suhih hrušek, da se potolažite. Ti, Jakec, imaš jutri šolo, ali si se naučil, kar so vam naložili gospod?"

"Sem se, mama, ali naj vam povem?"

"Le," pravi mati. Deček začne gladko in točno:

"V tistem času je rekel Jezus svojim učencem: 'Ne skrbite, kaj bode jedli in pili in ne, s čim se bode oblačili. Ali ni življenje več nego jed in pijača, telo več, nego obleka? Poglejte ptice pod nebom: ne sejejo, ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vendar jih preživlja oče nebeski. Ali niste vi več, nego so one? Kdo izmed vas more svojemu telesu pridejati le vatel dolgosti? Ali pogledjte lilije na polji: ne delajo in ne predejo in vendar vam povem, da niti Salomon v svoji slavi ni bil tako opravljen, kakor vsaka njih. Če ž Bog tako oblači travo na polji, katera danes stoji in jutri že zgori v peči, ali ne bode skrbel bolje za vas, o maloverniki? Zatorej ne skrbite, kaj bode jedli, kaj bode pili in s čim se bode oblačili, tako delajo nejeverniki. Skrbite zlasti za kraljevstvo božje in njegovo pravičnost, in vse drugo vam bode privrženo.' — Sedaj sem pa že povedal, mati!"

"Prav lepo si se naučil, gospod te bodo veselili, sedaj grem pa takoj po hrušek na vrh."

Ko bi bil Jaka le nekoliko še posedel in slišal, kaj je pripovedoval Jakec, prišlo bi bilo morda marsikaj drugače, nego je bilo pozneje. Nikamor namenjen in brez dela, ker je bil sopranik, prikretil je pred kovačnico, kjer so ravno dovršili okovanje Deteljinega voza iz Moravč, katerega je hotel kovač še danes spraviti domov. Ker ni bilo Deteljine živine pri rokah; povabi kovač Vehovca, če bi mu ne hotel pomagati, da spravita voz v Moravče. Požirek vina se že dobi.

"O zakaj ne," odgovori postrežnik Jaka, "saj danes ničesar ne zamudim, bodem se vsaj nekoliko razvedril."

Moža se oprimeta vozu in kmalu nato se ustavita pred Deteljino hišo v Moravčah.

Ko je Detelja poravnal račun s kovačem, dal jima je za "likof" vina. Hej, kako se je prilagalo zlasti Vehovcu, ki mu je tako po

redkem prišel na sled, odkar je gospodaril! Na čast mu bodi rečeno, Jaka se je do malega odvadil veseljaških in lahkoživih navad ter se je povsod in vedno prav prijemal dela. Celotna stara Vehovka ga je bila vesela, dokler je živila, tako je bil priden in trezen. Po dolgem dolgem času je prišel nočjo do slatne kapljice božje, ki se mu je zdela tem boljša, ker je vedel, da ne bode treba šteti niti beliča zanjo; zato bi se je bil, če bi bilo mogoče, napil za nekaj časa celo za v bodoče, saj tako le Bog ve, kedaj zopet pride do nje. Žal, da tega ne zmore celo najpridnejši človek!

Vino, pravijo, razkadi človeku skrbi, olajša sree, razvedri um in razveže jezik. No, vsega tega nočjo pri Jaki še ni bilo opaziti, zlasti skrbi se ni mogel iznebiti po nobeni ceni; tudi v gostilni pri Detelji je podpiral glavo in strmel predse.

"Kaj pa gledaš, kakor božji vohel? Na, jej in pij, pa vesel bodi, da živiš," dregne ga kovač in porine predenj več koscev narezanelega belega kruha in poln kozarec rdečega vina.

"Lahko govoriš, ker ti ognja v kovačnici ne more kuga vzeti, kakor je meni izpraznila hlev!" vzdihne Jaka in premišlja dalje.

"Nič ne maraj, kadar bodeš potreboval živino, boš jo že dobil, dvakrat, petkrat toliko, kakor si jo imel, če le hočeš. Seveda se ti bode treba nekoliko zadolžiti, toda kaj ti tebi, ki imaš nezadolžen dom!"

"O tem sva se prav danes pomenkovala z njo in dejala je, da bi nama še najbolj kazalo, ako bi se obrnila do brata, ki je na Dunaji; on bi nama, pravi ona, izvestno rad pomagal iz zadrege."

"Ta-a?" zategne kovač in serpo pogleda Jaka, kakor bi ga hotel prebosti, "ta, praviš, da vama pomaga, ta škriče, ki svoj živ dan ni bil kaj prida, sicer bi bil novo mašo pel! Če bi bil kaj vreden, ne bi ga bili v Ljubljani spodili iz cesarske službe, ki mu je več nesla na leto, nego najboljši grunt v naši vasi. Verjemi, da bi ta sam rad vzel, če bi mu ti kaj dal, kaj pa, da bi on podpiral vaju. Nato vama niti misliti ni, jaz poznam gospoda."

"Veš kaj, kovač, o našem gospodu pa le nekoliko drugače govori, če hočeš, da me ne ujeziš. — No, da bi te sedaj slišala ona, se stra njegova to bi te izpovedala!"

"Kaj gospod, kdo je gospod? Škriče je bil, ne pa gospod in sedaj je vojak, ne pa gospod. Gospodje so tisti, ki maše bero," trdi svojeglavi kovač in nadaljuje: "Sicer je pa nama, ki sediva tukaj pri vinčku, prav vse jedno, ali je tvoje žene brat gospod ali ne, dokler ga nam ne bode treba rediti, česar se po pravici bojim, kajti te vrste ljudje, ki se vse življenje potikajo po svetu, na stare dni radi priberajo v domačo sossejko, da so sosedom v nadlego. Jaz bi rad pomagal le tebi. Pusti gospoda, ali kar že je, pri miru in poslušaj mene. Jaz imam, kakor veš, nekaj goveje živine pri ljudeh na reji. Jedno teh krav, dobro blago, rečem ti, vzamem jutri domov, ker dotična babnica premalo skrbi zanjo. Vidiš to kravico in če hočeš dve, tri imaš takoj jutri v hlevu, in niti bora ti ne bode treba šteti zanjo. Na rejo ti jo dam. Paše in pastirjev imaš na izbiru, torej si le samo izvoli, koliko jih hočeš. Seveda bode tele moje, kadar ga stori, mleko in vsi mlečni izdelki kakor tudi gnoj pa ostane tebi. Vidiš, tako se ti bode takoj pomagalo, ne da bi ti bilo treba kaj šteti za to. Kar se tiče vol, posodim ti denarja, kolikor ti ga treba, da si jih kupiš. Ker sva prijateljela, dam ti ga po deset od sto; toda vrneš mi ga, kadar ti bode prilika. Tako bi ti še brat ne postregel, zato pa, če ti je po volji, udari!"

Vehovec je bil že nekoliko vinjen, zato ni dolgo premišljal, ali bi, ali ne. Zadolžiti se je moral, naj se torej tu ali tam, misli si je mož, to je že vse jedno. Vehovec seže kovač v ponudbo desnico in vzprejme ponudbo. Sedaj pokliče kovač Deteljo in ga prosi, naj bi spisal dolžno pismo, ne da bi rekel, ker Vehovcu ne zaupa de-

narja brez njega, temveč le zato, ker nihče ne ve, kako dolgo bode živel. Možem se tudi to ni napačno zdelo, čeprav so bile obresti nekoliko visoke. Toda kaj se hoče, časi so hudi in za denar je tako trda! Detelja je torej spisal dolžno pismo za 150 goldinarjev z obrestmi po 10 od sto na leto ter se je podpisal za pričlo, Vehovec se je ondu podkrižal, in pismo je šlo v kovačev žep, iz tega pa denar v Vehovec pas. Ker je bilo pri hiši tudi semena in živeža treba za sproti, svota nikakor ni bila previsoka.

Pozno zvečer je prišel Vehovec domov. Žena je v tem že otročiče spravila spat, potem je pa sedla za kolovrat in predla.

(Dalje prihodnj.)

PRIPOROČILO!

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate, da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, blizu mesta kamor se lahko vse pridelke proda in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobljudenih krajih, dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo blizu mesta in železniške postaje kjer vam je bodočnost sigurna in vspeh zagotovljen.

Poleg cvetočega in prijaznega mesta Wausaukee, Wisconsin v Marinette Co. imam okoli deset tisoč akrov jako dobre in rodovitne zemlje naprodaj, ki je prav lahko za čistiti in obdelovati na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki, kakor tudi raznovrstno sadje in trta prav dobro obrodi. Tu je mnogo studencev, več prijaznih jezerov in tekoča voda teče skozi zemljišče, katero imam naprodaj, tudi so dve železniške proge skoz speljane. Mesto, poleg katerega imam zemljo naprodaj vam nudi vse ugodnosti, ki jih kod farmer potrebuje, kajti razven mnogih privatnih poslopji in stavb je tam železniška postaja dveh različnih železnic, na katerih se križa dnevno 6 osebnih vlakov in ima jako dobro zvezo s sosednimi večjimi mesti in trgi kamor se tudi vsaki čas in prav lahko vse pridelke poproda. Dalje so dve cerkve, ljudska in višja šola, več hotelov in večjih trgovin, mlekarna, žaga, livery, banka, mirovno sodišče in mnogo drugih industrijskih podjetij, ki vam nudijo vse ugodnosti kakor jih le malokje drugod dobiti zamorete.

Ako toraj želite imeti kos dobre in rodovitne zemlje v lepem, prijaznem in zdravem kraju poleg cvetočega mesta, kjer vam je uspeh in bodočnost zasigurana in kjer se vam po zimi nudi delo in postranski zaslužek, ko ni ravno posebnega dela na farmi vam priporočam, da pridete in se o vsem na lastne oči prepričate, ker vem da bode tako zadovoljni kot vsi oni, ki so si ta v resnici dober in prijazen kraj ogledali in tudi zemljo kupili. Kupcem se vožnja povrne, oziroma k dobrem pripriše. Zemlja je vsa v enem kosu skupaj, tako da bode dobil vsakdo rojaka za sosedo. Kdor prej pride, ta ima več na izbero in prednost lepši kraj si odbrati. Ako pridete v Chicago, pokličite me na telefon števil. 1800 Franklin, da pridem na postajo po vas. Ako pa želite natančnejša pojasnila pridite ali pišite na

A. MANTEL,
133 W. Washington St.
Room 519 Chicago, Ill.

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate, da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, blizu mesta kamor se lahko vse pridelke proda in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobljudenih krajih, dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo blizu mesta in železniške postaje kjer vam je bodočnost sigurna in vspeh zagotovljen.

Poleg cvetočega in prijaznega mesta Wausaukee, Wisconsin v Marinette Co. imam okoli deset tisoč akrov jako dobre in rodovitne zemlje naprodaj, ki je prav lahko za čistiti in obdelovati na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki, kakor tudi raznovrstno sadje in trta prav dobro obrodi. Tu je mnogo studencev, več prijaznih jezerov in tekoča voda teče skozi zemljišče, katero imam naprodaj, tudi so dve železniške proge skoz speljane. Mesto, poleg katerega imam zemljo naprodaj vam nudi vse ugodnosti, ki jih kod farmer potrebuje, kajti razven mnogih privatnih poslopji in stavb je tam železniška postaja dveh različnih železnic, na katerih se križa dnevno 6 osebnih vlakov in ima jako dobro zvezo s sosednimi večjimi mesti in trgi kamor se tudi vsaki čas in prav lahko vse pridelke poproda. Dalje so dve cerkve, ljudska in višja šola, več hotelov in večjih trgovin, mlekarna, žaga, livery, banka, mirovno sodišče in mnogo drugih industrijskih podjetij, ki vam nudijo vse ugodnosti kakor jih le malokje drugod dobiti zamorete.

A. MANTEL,
133 W. Washington St.
Room 519 Chicago, Ill.

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate, da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, blizu mesta kamor se lahko vse pridelke proda in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobljudenih krajih, dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo blizu mesta in železniške postaje kjer vam je bodočnost sigurna in vspeh zagotovljen.

Poleg cvetočega in prijaznega mesta Wausaukee, Wisconsin v Marinette Co. imam okoli deset tisoč akrov jako dobre in rodovitne zemlje naprodaj, ki je prav lahko za čistiti in obdelovati na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki, kakor tudi raznovrstno sadje in trta prav dobro obrodi. Tu je mnogo studencev, več prijaznih jezerov in tekoča voda teče skozi zemljišče, katero imam naprodaj, tudi so dve železniške proge skoz speljane. Mesto, poleg katerega imam zemljo naprodaj vam nudi vse ugodnosti, ki jih kod farmer potrebuje, kajti razven mnogih privatnih poslopji in stavb je tam železniška postaja dveh različnih železnic, na katerih se križa dnevno 6 osebnih vlakov in ima jako dobro zvezo s sosednimi večjimi mesti in trgi kamor se tudi vsaki čas in prav lahko vse pridelke poproda. Dalje so dve cerkve, ljudska in višja šola, več hotelov in večjih trgovin, mlekarna, žaga, livery, banka, mirovno sodišče in mnogo drugih industrijskih podjetij, ki vam nudijo vse ugodnosti kakor jih le malokje drugod dobiti zamorete.

A. MANTEL,
133 W. Washington St.
Room 519 Chicago, Ill.

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate, da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, blizu mesta kamor se lahko vse pridelke proda in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobljudenih krajih, dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo blizu mesta in železniške postaje kjer vam je bodočnost sigurna in vspeh zagotovljen.

Poleg cvetočega in prijaznega mesta Wausaukee, Wisconsin v Marinette Co. imam okoli deset tisoč akrov jako dobre in rodovitne zemlje naprodaj, ki je prav lahko za čistiti in obdelovati na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki, kakor tudi raznovrstno sadje in trta prav dobro obrodi. Tu je mnogo studencev, več prijaznih jezerov in tekoča voda teče skozi zemljišče, katero imam naprodaj, tudi so dve železniške proge skoz speljane. Mesto, poleg katerega imam zemljo naprodaj vam nudi vse ugodnosti, ki jih kod farmer potrebuje, kajti razven mnogih privatnih poslopji in stavb je tam železniška postaja dveh različnih železnic, na katerih se križa dnevno 6 osebnih vlakov in ima jako dobro zvezo s sosednimi večjimi mesti in trgi kamor se tudi vsaki čas in prav lahko vse pridelke poproda. Dalje so dve cerkve, ljudska in višja šola, več hotelov in večjih trgovin, mlekarna, žaga, livery, banka, mirovno sodišče in mnogo drugih industrijskih podjetij, ki vam nudijo vse ugodnosti kakor jih le malokje drugod dobiti zamorete.

A. MANTEL,
133 W. Washington St.
Room 519 Chicago, Ill.

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate, da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, blizu mesta kamor se lahko vse pridelke proda in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobljudenih krajih, dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo blizu mesta in železniške postaje kjer vam je bodočnost sigurna in vspeh zagotovljen.

Slab želodec.

Ako potrebujete zanesljive pomoči za oslabei želodec, ki ne prebavlja jedil in povzroča sledeče znake in bolezni, zgubo slasti, izpehavanje, napihovanje, gorečico, neprebavo, slabo prebavo, rabite

Severov Želodčni Grenčec

(SEVERA'S STOMACH BITTERS)

Okrepča želodec, pomaga prebavi, vredi slast, prepreča zapako.

Cena \$1.00 steklenica.

Kri čiččenje

April je spomladanski čiščilni čas, in tudi čas, kadar bi morali očistiti svoj ustroj, kateri je sedaj preobležen z raznimi strupeninami.

Severov Kričistilec

(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

se priporoča kot eno najboljših zdravil, katero se rabi kot "spomladensko zdravilo".

Cena \$1.00 steklenica.

Obistne neprilike.

Enkrat vsake tri minute mora vsa vaša kri iti skozi obisti, kjer se odpravljajo razne nečistosti. Ker imajo toliko dela za izpolnjevanje ali je kaka čuda, ako kaj zboljo? Kakdar zbolijo rabite

Severovo Zdravilo za obisti in jetra

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

katero vzdržuje te organe zdrave, ter ozdravi njihove razne bolezni ter prepreča druge. Cena 50c in \$1.00

Naprodaj so v lekarnah povsod. Knjižice in navodila v vašem jeziku. Ako jih nima vaš lekarnar v zalogi, pišite na:

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Zemljišča na prodaj!

Čenjenim čitateljem Glas Svobode naznanjam, da sem zopet prišel s razprodajo zemljišč v Crivitz, Wisconsin. Marsikom je znano, da smo tam preko 1000 akrov zemlje prodali Slovonom in da v Crivitzu že sedaj živi okoli 15 rodbin ter so si zgradili svoje domovanje.

Jaz imam še nekaj tisočev akrov zemlje blizu mesta in železnice in jo prodam od \$22.00 do \$30.00 akter. Na kup se takoj plača \$100, ostalo svoto pa po \$100.00 na leto, dokler je kupnina plačena. Kupcem pomagam postaviti domovanje in če treba priskrbim kmetijske stroje; — vse po najnižji ceni.

Jaz stanujem z mojo rodbino tukaj v Chicagu in svetujem ter pomorem vsem začetnikom. Pomislite, da sem tukaj posestnik, stanujem tukaj z Vami, torej tudi z Vami sočustvujem.

Ako svet (farmo) kupite, vam povrnemo vozne stroške. Ogledj sveta se vršijo vsako soboto večer iz Chicage. — Pišite s katerim viakom pridete, da Vas na postaji pričaka moj sel in Vas spremi v Crivitz.

Za podrobne pojasnila pišite zaupno na prodajaleca

Lastnik: THEO. KERSTEN.

N. PIKLOR,

1526 W. 21st Street.

CHICAGO, ILL.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$1.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitev moči, reumatizem in trganjev kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehuru. Ako ste izgubili nado in ako vam priseda zabada, denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravje. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekrisne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica raspošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicag. Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s koje pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi tako pošlite.

Ime .....

Pošta .....

Država .....

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
 JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
 WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
 ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
 MARTIN KONDA, 3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E., Cleveland, Ohio.
 JOHN BATH, Box 208, Claridge, Pa.
 JOE CVETKOVIČ, 810 W. 4th St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

ANTON SLOGAR, 4144 W. 16. St., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN JEREB, 321 — 136. St., Chicago, Ill.
 FRANK GODINA, 1441 Fullerton St., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika
 Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljate) pa na
 Fehn Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja zadno sredo v mesecu, v Welky-
 evi dvorani, 1805 Blue Island ave.

NEKOLIKO ČRTIC O ČLOVEŠ- KEM POKOLENJU.

Gvidon Sajovic.

Žarki luči bodo prodrli v razvoj človeka in njegovo zgodovino. Darwin. (Nadaljevanje.)

Ta najdba je nemalo presenetila učenjake in vzbudila v njih različna mnenja. Nekaj naravoslovcov, kakor Cope, Allen, Cunningham, so brez omahovanja trdili, da so to človeške kosti; drugi (Virehov in dr.) so jih imeli za kosti terciarnega gibona, ki je bil enak v velikosti človeku. Tretja stranka (Marsh...) je zastopala trditve Dubois, ki je označil svojo najdbo za prehodno vrsto med opicami in človekom ter jo nazval opičji človek (pithecoantropus erectus). To naziranje si je pridobilo največ pristašev in je tudi sedaj odločilno. Važno je tudi, da so dokazali geologi in paleontologi, da je dotična lava, v katero so bile zasute najdene kosti, iz pliocenske [znameniti geolog Lyell je razdelil terciarno formacijo v tri dele: v enocensko, miocensko in pliocensko dobo. Vse tri besede so vzete iz grščine] — dobe. Vsa ta dejstva nam pričajo, da je moralo živeti v terciarni dobi na zemlji bitje, ki je bilo prehodna vrsta med opicami in človekom. Že v prvi izdaji svoje knjige "Naturliche Schöpfungs geschichte" je postavil Trnast Haeckel hipotezo o pithecoanthropu. In to hipotezo je potrdila najdba l. 1891. Naravoslovec se je torej posrečilo najti bitje, v katerem se nahajajo prvi znaki človeka, katerega pa ne morejo nvrstiti niti med ljudi, niti med opice.

Preskočimo nekaj stotisočletij in se ozrimo v kambrijsko formacijo, kjer se je rodilo potem praploditve (generatio aequivoce) iz anorganičnih [neorganiških, ne živih, mrtvih] snovi [ponajveč iz ogljika, kisika, dušika in vodika] prvo živo bitje, brezlični, priprosti moner. Organizem, brez vsakršnih organov, katerega je tvorila kepicca beljakovinske snovi — protoplazme ali sarkode, v kateri še ni bilo jedra. In ta stadij najdemo po zadržili nekaterih naravoslovcov pri vseh višjih organizmih, pri katerih izginje v začetku razvoja jajčeca jedro popolnoma. Stopinjo višje popolnosti doseže jajčece, ko se pokaže stanično jedro. Jajčece obstoji sedaj iz tanke kožice, katere ovija protoplazma, v tej pa leži, navadno v sredi, jedro (nucleus), pri kateremu opazamo mnogokrat še manjša telesca, jedrca (nucleolus).

Milijone in milijone temu jajčecu enakih, najraznovrstnejših organizmov najdemo v naravi, zovemo jih s skupnim imenom enostaničarji (protozoa) nasprotno mnogostaničarjem (metazoa), s katerim imenom imenujemo vse organizme, ki so sestavljeni iz več kakor ene stanice. Enostaničarji stojte morfološko [oblikovno po obliki] na stopinji ene stanice, katere opravlja vsa življenjska potreba opravila. Mnogiž se navadno z deljenjem in ta delitev se vrši pri nekaterih tako hitro, da se v teku nekaj dni pomnože milijonkrat in celo bilijonkrat. Stanice se kot samostojni enostaničarji po delitvi navadno ločijo; mnoge pa ostanejo navidezno skupaj združene v državice (coenobium); toda vsaka stanica je še samostojno bitje. Delitev dela pri stanici je storila s tem korak naprej, da je naložila posameznim v državici živim organizmom povsem različna dela: eni skrbje za hrano, drugi za ploditev, tretji zopet za premikanje itd. Lep vzgled za tako živalsko državico nam je zelena kroglica (volvox viridis); stanice z biči skrbje za premikanje, rumenkaste, podolgate stanice so seme, zelenkaste okrogle pa jajčeca; slednji dve vrsti služita kroglici v plojenju.

Te državice enostaničarjev tvorijo prehod k mnogostaničarjem, ki obstojajo iz brezštevlnih stanice, katere imajo, enako organizmom v državici, vsako svoj posel; vse so pa združene v največjo harmonijo organizma.

Vrnimo se zopet k živalskemu jajčecu, katero se nahaja na stopinji enostaničarjev. Ono se deli v dve, štiri, osem, šestnajst stanice itd. In naenkrat imamo pred seboj kepico stanic. Vsredi te kepice nastane pravotlina (blastocoel) in tako imamo pred seboj stadij mehureca (blastula). Na enem mestu mehureca poniknejo stanice v pravotlino in tvorijo jamico, katere se vedno bolj in bolj pogreza. Iz mehureca nastane tem potom čaši podobno bitje, katero sestoji iz dveh, druga v drugo povezenih, vrst stanic, med katerimi se je pravotlina zelo zožila. — Vnanje stanice tvorijo kožno plast (ektoderma), notranje pa živilno plast (entoderma). Ta stadij imenujemo "gastrula"; lasten je vsem višjim organizmom in se prikaže v razvoju slehernega. Na stopinji gastrule se nahajajo danes še mnogoštevilni organizmi, katere zovemo mešnjake (coelenterata). Haeckel meni, da je moralo živeti v pračasu bitje, katero je bilo enako stadiju gastrule in katerega nazivlje on "gastrea". Iz tega se se vporedno razvile višje živalske vrste: črvi (vermes), mehkucci (mollusca) in členarji (arthropoda). Za nadaljni razvoj so med temi važni le črvi kateri žive na zelji in v vodi v najrazličnejših oblikah in vrstah. Od najnižje stoječega črva (pemathodiscus), ki obstoja samo iz kože in čreves, dobimo oblike do najvišje popolnosti, ki imajo poleg kože in

čreves tudi krvi, ekskretorični, [otrebni, odvodni], — živčni in spolni sistem, nadalje mnogo celo posamezna čutila.

Iz črva podobnega bitja sta se razvili vrsta kolozolnjakov (ascidiae) in brez glavecev (acrania). Prve pristejajo mnogi k redu črvo, drugi jih stavijo v sistem kot samostojno, med črvi in vretenčarji prehodno, skupino; zadnje pa, katerih edini zastopnik je vrsta škrgoustnice (amphioxus), stavijo vsi brez izjeme k veliki skupini vretenčarjev (vertebrata) nasprotno s prejšnjimi, katere nazivljemo brezvretenčarje (evertabrata). Bistveni znak vretenčarjev je hrbtnica, katere služiti telesu v oporo. Pokaže se že pri kolozolnjakovih večinoma le v embrionalnem razvoju kot mala hrustančasta kita; le pri nekaterih ostane trajno. Škrgoustnice in obloustne (cyclostomata) najnižje oblike iz skupine vretenčarjev imajo trajno, valjasto, elastično kito sestavljeno iz konopčastega staničevja, katero imenujemo "chorda drosalis".

Nadaljni znak vretenčarjev je, da leži hrbtnica v hrbtnici ter tvori v zvezi z možgani in živci, fini razvit živčni sistem. Čevni sistem je popoln ter obstoja iz vodnic in srkalic. Pri škrgoustnici in obloustih najdemo navedene znake še v najenostavnejših oblikah; pri zadnjih vendar že bolj razvite kot pri prvi. Popolnoma razvite najdemo navedene znake pri nadaljni živalski vrsti, pri ribah (pisces). Pri teh se ohrani še dolgo časa chorda dorsalis, katero pa seasoma izpodrine ali deloma nadomesti v starejših stadijih hrbtnice, ki sestoji pri nižjih oblikah iz hrustanca, pri višjih iz kosti, ali pa obeh skupaj. Živčni in vsi drugi sistemi so pravilno razviti, ekstremite [končine, to so roke in noge,] so v prvem razvoju — imenujemo jih plavute. Najstarejše in za živalski razvoj najvažnejše ribe so somi; pri njih se pokaže pri ambryju celo placenta [posteljica, materničnica je organ, ki veže plod z materinem telesom in mu dovaja živež], — kateri izginje v živalski vrsti in se ponovi kot trajen, bistven znak vseh sesalec. Tudi priprosti organizem somov pričča, da so se iz njih razvile višje vrste rib.

Prehodna vrsta rib k dvoživkam (amphibia), prilagoditvenim že na življenje na kopni zemlji, so plučarice (dipnoi). Brezglavci, oblousti in ribe dihaajo svojem življenju v vodi primerno s škrgami. Plučarice stojte sredi med ribami in dvoživkami: po luskah, škrapah in drobovju so podobne ribam, s plučji in nosnicami, ki se odpirajo v usta, pa spominjajo na dvoživke.

Najvažnejša zastopnika te vrste sta avstralski pupič (ceratodus avstr.) in protopteris, pri katerih so se "v sili" za časa pomankanja vode razvila pluća iz ribjega plavnega mehurja. V ugodnih razmerah žive plučarice v vodi ali močvirju ter dihaajo s škrgami; v suši pa nadomestujejo slednje pluća. Škrge postajajo vedno bolj in bolj rudimentarne [nepopolno razvite] — in se pokažejo večinoma le še v embrionalnem stadiju. Stem korakom smo pri dvoživkah, izmed katerih ima večina v mladosti vnanje škrge, ki pozneje odpadejo; le pri nekaterih ostanejo rudimentarno razvite. Plavute, katere so se že pri plučaricah zdato izpremenile, so se tudi razvile v popolne ekstremite. Zakon življenskega razvoja nas uči, da se pri vseh višjih živalih v prvem razvoju pokažejo škrge in plavute, katere pričajo o prvotnih razvojnih oblikah, in ta zakon velja tudi za človeka.

Iz dvoživk je šel razvoj do plazilec (reptilia), katerega prehodna oblika je novozelandska gašćarica (hatteria punctata), na otoku Nova Zelandija [otočje v južnem Tihem Oceanu] živeč praplazilec. Razvoj se je cepil tu v dve panogi: na eni strani so se iz plazilec razvili ptičji, na drugi sesalec. O razvoju ptičev iz plazilec nam pričča pratič (archeopteryx), ki ima v kljuni še zobe in gašćaricam sličien rep, pokrit s perjem. Istotako so bile s perjem pokrite golenice (fibula), med tem ko je

bil ostali trup porasel z mahom. Našli so ga v litografičnem škrlu juraformacije [imenovana po gorovju Jura] — pri Solenhofenu vasi na Bavarskem. Hranil ga sedaj berlinski mineralogični muzej.

Začetkom druge dobe so živeli veliki plazilci, kateri imajo popolnoma sesalec slično zobovje, drugače pa vse znake plazilec. Imenujemo se teromorphi [zverem podoben]. Prava doba plazilec je bila sekundarna. Glavni znaki plazilec so trda okostnica, mrzla rudeča kri in dihanje s plučji. Poleg drugih značilnosti je omeniti, da neso suha in mehkožnata jajca, iz katerih se izvale mladiči. To svojstvo nahajamo še pri kljunačih (monotremata), najnižji vrsti sesalec, kateri so še v marsičem zelo podobni plazilec. V pračasu so bili sodobniki kuščaricam, kar se je moglo dokazati potom izkopnin in okamenin. V kamenju sekundarne dobe so našli kosti in zobe neke vrste sesalec. Kostni so bile popolnoma podobne kostem kljunašev, le zobe so bili naravoslovcem prava uganjka — ker so vsi kljunači, kakor je znano, brez zobi. Primerjali so jih zobovom vseh mogočih vrst, toda nikjer se niso ujemale. In, kar ni zmogel človek, je rešila narava. Naravosloveci so zapazili po mnogem opazovanju, da se pri mladih kljunaših razvije mlečno zobovje, katero ima karakteristično oblikovane kočnjake, ki se ne morejo primerjati z nobenimi drugimi, le — o nim iz sekundarne dobe so popolnoma enaki. Naravno je očitno, da so imeli predniki sedaj živečih kljunašev zobe; nazivljejo se zobati kljunaši.

Najzanimivejša kljunača sta novoholandski kljunati jezek (echydnahystrix) in navadni kljunač (ornithorhynchus paradoxus). Lastnosti sesalec najdemo pri teh — kakor pri vseh drugih te vrste — šele v prvem početku. Kljunači ležejo v pravem pomenu besede jajca, iz katerih se izvale mladiči. Jajca so onim plazilec močno podobna. Mladiči ne sesajo materinih prs, katere pri kljunačih še niso razvite. Mleko, s katerim doji mladiče, se nahaja v žlezi mlečnici in kaplja mladičem v usta skozi kožo, ki je na tem mestu situ enako prebodena. Zanimivo in važno je, da se razvije pri vseh višjih sesalcih in tudi pri človeku v prvem embrionalnem razvoju žleza mlečnica na dotičnem mestu, kjer so pozneje prsi. Tudi placente, značilne lastnosti višjih sesalec, še ne najdemo pri kljunačih. Konec trupla imajo samo en skupen telesni predor za ekskremente, vodo in spolne produkte, takozvano "kloako". Za nadaljni razvoj je vano, da nosi kljunati jezek jajca in mladiče v trebušni vrečici, ki je trajna in značilna lastnost vrečarjev daljnje razvojne vrste sesalec.

Sedaj samo v Avstraliji in južni Ameriki živeči vrečarji so bili v sekundarni dobi razširjeni po vsej zemlji, kajti kosti in okamenine vrečarjev so se našle po vseh delih sveta. Značilna za nje je že omenjena trebušna vrečica, po kateri se imenujejo in v kateri nosijo negodne mladiče toliko časa, da popolnoma dorastejo. Mladiče doji s mlekom, katero sesajo mladiči iz prs, ki so pri vrečarjih že popolnoma razvite. Važno je tudi, da se nahaja pri nekaterih vrstah še placenta in prvem razvoju; večina je sicer nima, kar je gotovo v zvezi s tem, da je ne rabijo, ker izkote negodne mladiče še pred časom in jih hranijo potem z mlekom do godnosti v trebušni vrečici. Poleg drugih različnosti je posebno značilna za vrečarje spodnja čelust, ki ima močan koščen kavelj, in pa vrečni kosti, kateri služita vreči v podporo. Vrečarji so gotovo važna prehodna vrsta med nižjimi in višjimi sesalci, ki so se razvili iz njih vsopredno v kredni dobi [to je najmlajša doba mezoicne skupine. Imenuje se po kredji, ki pretežno sestavlja gorovje te dobe. Na mnogih krajih je kreda tudi mešana z drugim kamenjem], koncem sekundarne. O tem nam pričajo okostnjak in posamezne kosti iz pričetka terciarne dobe.

(Konec prihodnjic.)

RAZNO.

Turčija izganja albanske notabile. Fezi bej, bivši vali na Kosovem, advokat Gjako in bivši policijski ravnatelj Halil v Bitolju, so izgnani iz Turčije. 21. m. m. so morali iz Carigrada v albanske gore.

Kanoni, ki bodo razstreljevali zrakoplove. V Juterbogu pri Berlinu delajo poskuse z novimi kanoni, ki streljajo na zrakoplove. Konstruirani so tako, da topničar lahko gleda v zrak, ne da bi ga motilo sonce in strel zleti naravnost v zrak proti zrakoplovu. Poskusi so se dosedaj dobro obnesli.

Ukradel... vagon riža. Tvrdba Josip Lewy in sin v Nagyszalonta je bila naročila 4. jan. letos pri tvornici riža na Reki en vagon, to je sto vreč riža. Tovarna je poslala naročeno blago dne 7. jan., ali dne 18. istega meseca je tvrdba Lewy naznanila, da še ni prišla naročenega blaga. Tovarna je seveda reklamirala prvo na železnici, ali v njeno začudenje jej je došel odgovor, da železnica ni dobila omenjenega blaga za tvrdbko Lewy in sin v Nagyszalonta. Slednjič so po dolgem iskanju dobili moža, ki je ukradel vagon riža. Ta je neki skladiščnik, ki je znal porabiti na kolodvoru ugodno priliko ter je odposlal riž neki drugi tvrdbki v drug kraj na Ogrsko, kateri je poprej ponudil riž in dobil tudi takoj nekaj denarja za to. Mož so prijeli.

Velezidajstvo. Notarja v Deču, Marka Mašiča so zaprli in izročili zaradi velezidajstva sodnji v Mitrovici, češ da je nagovarjal češke prebivalce na izseljevanje v Macedonijo, kjer da vlada večja svoboda kakor v Avstriji.

Kako Čehi slave padec Odrina. Gospodarski odsek mestnega sveta v Pragi je sklenil v proslavo zavzetja Odrina zgraditi konvikt za jugoslovanske dijake. "Narodni listi" svetujejo, naj se mesto iluminacije nabira za sirote pred Odrinom padlih vojakov.

Samoumor princa Vincenca Windischgraetza. Dunaj, 27. marca. Princ Vincenc Windischgraetz, vojaški ataše v Rimu, sin predsednika gosposke zbornice, se je v Rimu baje zaradi živčne bolezni ustrelil.

Korporal obešen. Opava, 27. marca. Danes ob pol 8. uri zjutraj je dunajski krvnik Lang obesil poljskega rezervnega korporala Padaesa, ki je bil po službeni vaji ustrelil nadporočnika Šrameka. Usmrčenje je bilo v dveh minutah v kraju. Truplo je, pokrito od sivega odela, viselo pol ure, nakar so je prenesli v vojaško bolnišnico v svrhu obdukcije. Zvečer je bil pogreb, h kateremu se nihče ni pripustil.

Papežev poraz. 9. oktobra 1911 je izdal papež motu proprio, s katerim je odpravil vrsto cerkvenih praznikov — velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, drugi božični praznik, Marijino rojstvo, svečnico, praznih treh kraljev. Ta odlok je bil očitno u sluga kapitalistom, katerim na ljubo naj bi delavci šest dni na leto več robotali. Socialni demokratje so zastopali takrat stališče, da naj papež odločuje v cerkvenem življenju, kolikor le prenesne potrepljivost vernih ovčje, za državno upravo pa da so njegove odločbe popolnoma brezpomembne. Zahtevali so zato, da ostani v državni upravi, v kolikor pridejo zanj v poštev cerkveni prazniki, pri dosedanjem običaju. Papež je "utemeljeval" svoj odlok — z draginjo. Če bo več delavnikov, taka je bila socialna mladost papeževa, bodo delavci več proizvajali, vsega bo v obilici in draginja bo kar sama po sebi nehala, Ubogi papež! Vidi se mu, da je res jetnik, ki ne ve prav ničesar o vzrokih draginje. Če bo vsega preveč, bo vse poceni. — S kakšno ljubljansko branjevko bi se še lahko meril. Vsega je dovolj na svetu, mesa in žita, premoaga in lesa, a samo za one, ki čepo na vrečah denarja, ne pa za delavce, ki žive iz rok v usta. Sobotna uradna "Wiener Zeitung" prinaša odlok skupnega ministristva, ki pravi, da papeževa odredba ne velja za državo. Dolgo, dolgo je rabila vlada, da je skuhal ta odlok. Odlok pravi: "Da se razprše vsi domovi, se naznanja, da papežev odlok za področje državni oblasti, uradov, zavodov in šol ne velja." Papeževa nakana: pomagati kapitalistom, se je torej pošteno izjalovila.

DENAR POŠIJAMO V DOMOVINO.

Po sledečih cenah:

Za \$ 10.35	Kron 50
Za \$ 20.50	Kron 100
Za \$ 30.85	Kron 150
Za \$ 41.00	Kron 200
Za \$ 61.50	Kron 300
Za \$ 102.50	Kron 500
Za \$ 204.50	Kron 1000
Za \$ 1020.00	Kron 5000

Poština je všteta pri teh svotah.

V tej banki se menja, kupuje in prodaja inozemski denar. Austro-Ogrski denar se kupuje brez odbitka: za 5 kron plačemo en dolar.

Pišite po cene in pojasnila v slovenskem jeziku.

Kaspar State Bank
1900 Blue Island Ave., Chicago.

Slovenskim gostilničarjem in trgovcem priporočam
BINGO CIGARE
CHARLES HLAVA, izdelovalec
2342 So. Kedzie Ave., Chicago.
Telefon Lawndale 5616

Tel. Canal 376
RUDOLF SMRCEK
Edina slovenska knjigo-
veznica v Chicagi
1623 BLUE ISLAND AVENUE
Se priporoča rojakom.
Najnižje conc.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELVALCA
sodoviove mineralne vode in drugih
neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1406

Telefon: Canal 3014
MAZDARI!
SALOON
s kegljiščem
kjer točim vedno sveže pivo in druge raznovrstne
pijače. Domače vino. Unajke cigare.
Potniški dobe pri meni čedna prava čistota.
Potrežem vsakomu točno in laborno.
MARTIN POTOKAR
1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

"The Roosevelt Saloon"
ROCK SPRINGS, WYO.
A. Justin, lastnik
in trgovce v vinom, cigarami, mrazim
pivom itd. — Se priporoča Slovincem!

SLOVENCIM POSEČAJTE
"Little Bohemio"
kjer se toči izborna impor-
tirano pilska, Anheuser
Bush in Olympia pivo.
Vse vedno na čepu!
Izvrstna kuhinja. Flava vina
in smodko.
Za obilno poset se priporoča.
CYRIL FIALA, Prop.
Loomis Str. v neposredni bližini
Blue Island Av. in zap. 18. ul.

Znanje in skušnja.

Za izdelanje slik je treba poleg kamere in lense tudi tehničnega znanja in umetniške skušnje.

Jaz imam tehnično znanje in moji odjemalci pravijo, da imam tudi umetniško skušnjo.

Němėček
FOTOGRAF
1439 W. 18. St.
vogal Albert St.

Ali ste že poslali naročnino za "Glas Svobode"? Ako ne, blagovolite to storiti takoj.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY.

Published by M. V. KONDA & CO.
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEREK in velja

ZA AMERIKO: Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO: Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPINE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.

Prilagam bivaličko prošimo naročnik
da nam potrdno naznanijo poleg Notnega tud
vseki naslov.

NAŠA VLADNA HIŠA.

Vladna hiša naše republike je bolj podobna dramatični kot pa politični areni. Ni zamere, da so začele delovanje velike hiše v Washingtonu posnemati male deželne hiše. V veliki hiši se od časa do časa odkrivajo grafiti in kontra grafiti. Ljudski zastopniki si grafitarje le ogledajo, vzdihnejo in se obrnejo v stran. Zadnjih par let se je malo zasvetilo, tako malo, da smo dobili komaj vplod v to kapitalistično državno borzno palačo.

Radovednost človeka žene, da se vpraša: kako je vse to mogoče? Zakaj se ljudski zastopniki ne pobrigajo za dobrobit ljudstva, zakaj zamišljajo in se obrnejo stran, ko slišijo o grafitih svojih kolegov na škodo vlade, ljudstva? Ali iz navade — je li navada čemo resnico pa ne storimo ničesar in da bomo kot narod grafitarji postali in tako smo menda tudi že iz navade začeli nevesno preiskavo.

Postavili smo kongresne in druge odbore z namenom preiskati grafito oziroma grafterje in tako smo se izredno zabavali na račun vlade, ko je preiskavala graft mesnega trusta, graft Standard Oil družbe, graft tobačnega trusta in druge. Mrevrenje tarifa v vladni hiši tudi ni konca ne kraja. Kako smo preiskavali graft Alasko! Bilo je leta 1867 ko smo jo kupili od Rusije za \$7,250,000. In v jesen istega leta smo dobili kongresno preiskavo, da iznajde v kateri žep je romalo \$2,250,000, katerih ni Rusija nikdar prejela. — Kongres je potem zaporedoma postavil odbor v letih 1868, 1869, 1870, 1875, 1880, 1882, 1884, 1885, 1886, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910 in 1911, da preišče ta graft. "Preiskaval" ga je, toda še do danes brezuspešno. Nato so sledile kongresne preiskave nad preiskavo in pri tej preiskavi smo še danes, in le čudo je, da nas že drugi narodi še niso prekrstili v grafitarje.

POLITIČEN RAZGLED.

Pri krajevnih volitvah, ki so se vršile v zadnjih dneh, so Rooseveltovi slabo opravili. Iz tega se je sklevalo, da je prišel pričetek konca njih stranke. Mi tega ne verujemo in — tudi ne želimo. Stranka, ki šteje štiri in pol milijonov volilcev je gre kar tako na kose. Gonilni vzroki, kateri so tako veliko stranko v teku par mesecev takorekoč iz tal dali zrasti, ne izginejo kar nenadno. Oni so danes istotako pričujoči, kakor so bili pred jednim letom. Rooseveltova stranka ima misijo, to se ne more tajiti. Pri tem pa niti ni treba vzeti, da bi oni oživotvorili eel program "čarter"-govora Roosevelta. Toda oni predstavljajo milijone nezadovoljnejšev in deželi, ki še niso postali socialisti, predvsem tiste na republikanski strani, z nado, pridobiti par milijonov nezadovoljnejšev od demokratične stranke. Tedaj nikar nobene iluzije, stranka v tako nadeplnem položaju se ne razkroji. To tudi ne bi bilo želeli, kajti le-tih 4 1/2 milijonov politično organiziranih možkih in žensk vendar tvorijo tehen faktor za stvar socialnega napredka. Mislimo si jih za enkrat proč, in vzemimo, da oni zopet postanejo, kar so bili, neka zapu-

ščena in nema množica v notrajnosti republikanske stranke, — prikraju bi bilo takoj s praktičnimi socialpolitičnimi reformami, ki so sedaj v teku v državah in v kongresu. Mi bi zopet prišli v breznačno politično stagnacijo, katera je v tej deželi vladala čeli človeški rod. Tudi Rooseveltova stranka ne bo večno živela; ona nima tistega vodečega principa, ki bi jej zagotovil sigurno bodočnost. Ona nima niti eno veliko vprašanje rešiti, kot jo je imela republikanska ono o odpravi sužnosti. — Saj Rooseveltova stranka noče odpraviti mezdno delo. Ona se bo imela kar tja razvijati, kar pa nikakor ni gotovo, ali pa bo večji del njenih članov prestopilo v socialistično stranko. Sedaj pa le-ti 4 1/2 milijoni še niso zreli za socialistično stranko, tedaj se mora za sedaj zadovoljiti s tem, da oni skupaj drže v obliki progresivnosti. In ni nobenega povoda, da bodo do vsaj toliko časa storiš, dokler se izkaže, kaj demokrati izvrše. Odpovedo le-ti, potem evete pšenica Rooseveltovcem šele bujno.

Tedaj je zanimivo opazovati sedajno vedenje demokratov. Pričetek njih prvega dejanja že predleži, to je, načelni sklepi o carinskem in davčnem vprašanju. Pri tem se da sklepati, da predsednik Wilson nasproti svoji stranki slično stališče zavzema, kot jo je svoječasno Cleveland. On je, kakoršen je bil oni, radikalnejši kot parlamentarni voditelji. — Toda medtem ko je Cleveland strogo vzdrževal ločitev eksekutive od postavodajne oblasti in se ni vmešaval, dokler ni pred njega prišla carinska predloga (katero je potem iz jeze brez njegovega podpisa pustil zakon postati) je Wilson veliko praktičnejši. On se ne brigja za ustavno funkcijo ločitve oblasti, marveč se koj v pričetku vmešava v kovanje in verženje postav, kakor je to delal tudi kot governor od New Jerseyja. Ne bo dolgo trajalo, ko bo razpiti, kot "bos" svoje stranke, in tudi bržčas ne dolgo, ko se bodo proti njemu puntali. Vpliv predsednika stremi po radikalni carinski reviziji; on je dogal, da pride na svobodno listo meso, jajca, sir in druga živila. Producentom sladkorja v Louisiana hoče dati tri leta čas, za pripravo na carinsko svobodo. Od surovin bo carine prosto les, volna, kože itd. Na tej podlagi bo potem osnovana nižja proizvalna carina.

Vprašanje je samo, bo li demokratična stranka vbogala povelje svojega predsednika. V nji gospoduje jug, in jug potrebuje za svojo mlado in nerazvito industrijo veliko bolj varstveno carino kot pa sever. Od vpitja o dohodninskem davku južnih demokratov, kar je sicer dobršno umolknilo, nam se ni treba dati izbegati. To je stara pravljica, za katero nič ne stoji. Materielni interesi industrialecev juga zahtevajo visoke carine in se lahko na to zanašamo, da njihovi zastopniki v kongresu bodo pri tem vstrajali, vsaj, kar se tiče proizvajanja juga. Ali, skoraj polovica demokratične večine sestoji iz zastopnikov severa in le-ti bodo tudi kmalu od sebe dali slišati. Predokus tega daje dejstvo, ko demokratičen governor Foss iz Massachusetts v neki poslanici legislaturo te države pozivlja, naj v kongresu svari pred radikalnem postopanjem o carinskem vprašanju. Sedaj že, predno je predložena tozadevna predloga.

Predsednik Wilson hoče očitvidno vporabljeti svojo patronstvo, o moč, da vsili svojo voljo postavodajalcem. Demokrati že dolgo niso bili pri koritih in so sedaj zelo lačni. Toda Wilson ne podaruje uradov, dokler ne bo imel pod streho carinsko predlogo, in on ima v svoji roki, da kaznuje tiste kongresmane z odtego svoje patronaže, ki mu nasprotujejo. Kakor se vidi, je ta idealističen profesor praktičen politikar prvega razreda. Toda demokratično gobeždaio je nezanesljiva stvar, ter si nismo nikoli varni pred zlemi posledicami. No, počakajmo.

Ali ste že obnovili zaročnino na "Glas Svobode"? Blagovolite to takoj storiti, ako želite da se vam list redno pošilja!

KRINKO DOLI!

"Wayland, nesrečni Wayland, mučenik za socializem, delavstvo, svobodo tiska in govora!" tako je rekel marsikateri, ko je slišal ono grozno novico, da je lastnik in urednik najznamenitejšega socialističnega lista na svetu Appeal to Reason storil samomor.

Sedaj se je šele izvedelo kaj je bil pravzaprav pravi vzrok, da je Wayland storil samomor. Ko ne bi rimska hierarhija preganjala Waylanda in njegove sodruge pri Appeal to Reason, ko ne bi rimsko katoliška inkvizicija zahrbtno stegala roke po svojih žrtvah, Wayland bi še danes živel. Do sedaj se je vedno mislilo, da republikanska in demokratična stranka prosekutirale Waylanda, Warrena, Phiferja, Debsa in druge in na ta način mislile ugonobiti Appeal to Reason in z njim socialistično stranko in socializem v Ameriki. Toda v Aurora, Mo. izhajajoči "Menace" je te dni prišel na sled denuncijantu, ki ni noben drug, kot rimsko katoliški duhovnik Dr. Pompeney iz Pittsburgha, Kans. Ravno v istem listu najdemo zapriseženo sodnj. izpoved nekega A. W. Lovejoy, za katerega je rimski duhovnik Pompeney mislil, da je prista rimske hierarhije in da bo dobro orodje za uničenje Appeal to Reason in njegovega obojca, a se je pri tem grdo zmotil, ker ravno ta Lovejoy je na sodnji izpovedal o vsi zaroti proti Appeal to Reason in ta izjava se glasi na kratko, da je bil šel ta rimski duhovnik k predsedniku Taftu in generalnemu pravdniku Wickershamu v Washington in od njuni izposloval, da bodeta dobila od demokratične vlade denarno podporo za uničenje in procesiranje Appeal to Reason in da bodo Wayland, Warren in Shepard obojeni v ječo.

Nadalje je izjavil, da je rimsko katoliška cerkev pripravljena potrošiti vsako svoto denarja, samo da se ugonobi tisti antikatoski list "Menace", za katerega so takrat mislili, da je last Waylanda. Krinka je padla! Pravi zarotniki so se našli. Ves inteligiran svet jih pozna.

To je zopet dobra šola za delavca, posebno pa za rimokatoličana.

Rimsko katoliška cerkev dobi svoje največje dohodke iz delavskega vernega ljudstva. V zahvalo za skup znošene milijarde ga "nevesta Kristusova" s pomočjo darovanega denarja prosekutira, mu brani priti do svojih naravnih pravic in mu nastavlja največje ovire na pot spoznanja. V zahvalo za znošene milijarde, mu ta od Kristove vere odpadla cerkev hoče uničiti delavsko časopisje, ker se boji, da bi delavec prehitro spoznal njeno prevaro in zarote, ki jih spleta s svojimi posestrimami, kapitalisti in trušti. In ravno ta cerkev, ki je odvisna od delavca, izkorišča delavca na vse načine, ga radi tega, ker zahteva svoje pravice demencia in preganja. In delavec, neumna stvar, vsega tega ne vidi, noče videti temveč slepo nosi v cerkev trdo zaslužene novce, s katerimi ga potem cerkev preganja in drži v suženjskih okovih.

Rdeč madež, ki smo ga pripisovali izključno kapitalistični anarhiji je pal tudi na rimsko hierarhijo, na inkvizitorja Dr. Pompeney. Wayland ni bil samo žrtev kapitalizma, ampak nedolžna žrtev s krvjo pomazane rimske hierarhije.

Inkvizicija odpravljena? Kaj še!

VABILO! VABILO!

Slovensko Svobodomiseln Podporno Društvo št. 106 Etna No. 1 priredi

VELIKO PLESNO VESELICO v soboto 19. aprila

v korist društvene blagajne. Začetek ob 6. uri zvečer.

Vse rojake in rojakinje, kakor tudi sosedna bratska društva št. 7 v Aroni, št. 107 v Yukon, Dom in Svet št. 181 in Složni Slovenci št. 199 najviljudneje vabimo, da se vdeležijo naše veselice ter nam pomorejo do uspeha.

ODBOR.

SLOVENSKO ZAVETIŠČE.

Spisal Math Gaishek.

Že dolgo časa se nisem oglašil, ker so se pa moje ideje vedno večinoma vresničile, tedaj se ne morem vzdržati da ne bi napisal par besedi in sicer pred drugim o Sl. Zavetišču:

Gosp. F. Gram nasvetuje, da se isto napravi v kakšnji drugi državi in ne v Mo., kar je zelo lepo od njega, ker ne mara zavetišča za svojo reklamo tako kot drugi zemljiski agenti, ki zanj ponujajo zemljo. Premisliti se mora, kako bodo stari, onemogli ali celo pohabljeni ljudje mogli še obdelovati farmo, ki bi bila združena z Zavetiščem? Tedaj bi ne bil to blagodelni zavod, marveč nekaka prisilna delavnica za uboge stare in onemogle rojake. Za one farmerje pa, ki bi bili tam blizo naseljeni, bi to bilo neko strašilo, ker bi videli rojake, ki so zgubili svoje zdravje in moč v tovarnah in majnah a preje niso hoteli iti na farme, sedaj pohabljeni pa morajo se tam truditi. Ali ne bo vsakega siromaka sreče boležo, ko bo videl v sosedščini zdrave farmerske rojake?! Ali se ne bo vedno kesal, ko tudi on ni popred šel na farmo, dokler je bil že zdrav? Pomislite rojaki po delavnicah, kakšno trpljenje bi to bilo za uboge invalide.

Toraj Zavetišče naj bo proč od farmerskih naselbin, da ne bo delalo ne reklamo za agente in tudi ne vprižarjalo trpljenje za uboge stanovalec. Naj se kupi 40 ali 80 akrov dobre, rodovitne zemlje, blizo kakega velikega mesta in obdela v lep vrt. Iz vrta se zelo veliko dobi za domačo potrebo, a drugo se pa proda v mesto.

V vrtu tudi leti siromaki lahko malo delajo, posebno če je vrt olepšan z lepimi cveticami in na severni strani se zasadi nekaj drejva za senco, kjer se lahko bolniki sprehajajo. Vrtno delo pospešuje zdravje in je lahko; seveda kar se tiče oranja in kultiviranja, bi se naredilo s konjem, ki bi ga oskrboval zdrav človek.

Ako se pa misli nakupiti kos zemlje in postaviti stanovanja ter zemljo po farmersko obdelovati, bi tisto ne bilo za onemogle rojake, bilo bi pa zelo prilično za zdrave in brezposelne, ki bi se lahko tam javili in delali za hrano dokler ne bi dobili pripravnega dela. Tako bi tak zavod bil lahko posredovalnica za delo, kar pa ni tako potrebno kot Zavetišče; se pa še lahko pozneje ustanovi.

Toliko v premislek o Zavetišču.

Druga potreba bi bila, da bi slovenski časniki popisali vsako državo posebej, kakšnje ugodnosti ima za kmetijstvo, v katerih krajih je boljše zemlja in kaj se kje prideluje in kako se vse proda. Potrebne knjige bi gg. uredniki lahko dobili od "Departementa of Agriculture" v Washington, D. C. Sedaj se opisuje zemlja v tej ali oni državi samo v oglasih ali reklamah, za katere ni list prav nič odgovoren. Agenti si napravijo lepo office v kakšnem velikem mestu, pišejo in delajo reklamo, rojaki čitajo, se zamašajo, češ, je dober list, ko to piše in je že tako; in hajdi, gredo pa kupijo borih 40 akrov tu na severu, kjer bi 160 akrov komaj zadostovalo za splošno kmetijstvo. Prvo leto naselniki še pišejo, da je vse lepo, ko pa pride čas za prodati pridelke, je pa premalo dohodka, in potem so lepo tihi, ali pa kolnejo agente.

Veliko napako tudi store rojaki, ki kupujejo baš tam, kjer Nemci ali Angleži že kraj zapuščajo in se selijo drugom, kjer se jim nudi boljša prilika za kmetovanje.

Ako bi časniki priobčili mali popis vsake države tako kot angleški in nemški listi, osobito one države kamur se v novejšem času ameriški farmerji naseljavajo, tedaj bi si rojaki lahko zemljo zbrali, ogledali in ustanovili svojo farmersko naselbino; tako kakor je g. W. Brunshmidt pred par leti svetoval.

Baš sedaj bi bil priličen čas, da bi takšna navodila izišla, ker tovarne in majne so začele zelo slabo delati, in nekaj se mora storiti, da začne naš narod misliti na kaj

druzega in neha biti hlapec kapitalista.

Kdor se pa že obrne na kakšnega agenta, naj pa rajše zaupa onemu, ki tudi sam že živi na dotični zemlji, ki jo prodaja, ker če je res tako dobra pa tudi sam naj jo gre obdelovati, ne pa živeti ti-soče milj proč.

Ne gledite na reklame: "toliko rojakov je že letos kupilo"; kajti ako eden ali pa dvajset skoči v vodo, ni potreba da bi vsi za njimi poskakali. Zanesite se rajše na one, ki vam pišejo: "pred več leti smo tam kupili, tako in tako delamo ter smo zadovoljni z našo kmetijo." Ker oni, ki kupijo malo zemlje v kraju, kjer se vsi pridelki po zelo nizki ceni prodajo, bodo po par letih videli, da so slabo kupili. Seveda s prva še dobijo denar za les, toda ko bodo pa odvisni od pridelka, tedaj bo pa drugače, 40 akrov zadostuje blizo velikih mest, ali pa kjer ni hude in dolge zime. Mesto s par tisoč prebivalcev ne šteje nič, ker tam moraš prodati prekupeu, in on tudi ne kupuje pridelkov iz vrta; žito in krompir pa potrebuje veliko zemlje. In tako je tudi z živinorejo.

Toraj združite se in kupujte zemljo skupno, in čitajte priporočila zanesljivih listov ter dopise odkušenih farmerjev, ker edino na ta način bodeite zadovoljni s kmetijstvom.

Pomislite, presodite in zaupajte onemu, ki je zaupanja vreden. Združimo se in delujmo skupno za blagor in boljšo bodočnost našega naroda!

Književnost.

Ravnokar je v New Yorku izišla mehko vezana 36 strani obsegajoča slovenska knjižica "Svetovalec za praktično uporabo paketne pošte, poštini hranilnic in, kako postanem državljan."

Mislimo, da že to dovolj pove o prekorsitni vsebini knjižice, ki jo priporočamo vsakemu rojaku, ki se peča s pošto pošiljativjo, s pošto hranilnico in pa osobito tistim, ki si hočejo dobiti ameriško državljanstvo. V vsih teh predmetih je knjižica spisana v poljudnem in lahko razumljivem jeziku ter velja samo 25c komad. Dobi se pri založniku Bert P. Laker, 1595 — 3rd Ave., New York, N. Y.

Čistost

je prva potrebsčina dobrega zdravlja. Najboljše jo povspešuje Severovo Zdravilno Milo. (Severa's Medicated Skin Soap) katero tudi vzdržuje kožo zdravo. Ako se redno rabi, neprilike, kakor ogrce, prišči, črnavke, rudečica in razni opahki vas ne bodo nadlegovali. Priporočja se posebno za dojenčke, ker prepreča žive rane, rudečico, opahke in druge neprilike. Cena 25c v lekarnah. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Pozor! Novosti Pozor!

Najnovejši in naboljši

Gramofon

samo \$7 50

Nobenih stroškov za IGLE ker ostane vedno ena.

ROJAKI! Sedaj se vam prilika, da si dobite izvrsten GRAMOFON s katerim si lahko doma napravite izvrstno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo. Ta GRAMOFON ima prednost pred drugimi, radi čistega in močnega glasu in igle katere ni treba spreminjavati. Prodajma tudi plošče najboljših pesnikov in godbenikov, katere se nepokvari ja pri vporabljanju po 65c komad. Vsak kateri želi imeti GRAMOFON naj pošlje \$7.50 na našo trdko in mi mu takoj odpošljemo GRAMOFON poštnine ali expressa prosto. Vse odpošiljave naše trdko so garantirane in za nadaljna pojasnila se obrnite na

BENKO RUS & CO.

11250 Indiana Ave Chicago, Illinois

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO, ILL.

GLAS SVOBODE

CO.

3622 W. 26. Street, Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društva n. obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitice in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Slovenska Delavska Podporna in

Penzijska Družba

Ustanov.

Inkerp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, Box 120, Adamsburg, Pa.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 94, Mulberry, Breezy Hill Sta. Kan.
ALBERT ŠVAJGAR, II., Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMILAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

Sprejeta nova društva S. S. P. in P. Družbe.

Dr. "Slovenska-Hrvaška Sloga" št. 18 v Madison, Pa.: Mihael Haberšek, cert. št. 640; Karel Slavič, 641; George Baljak, 642; Math Afric, 643; Mihael Morčič, 644; Justin Slavič, 645; Anton Gorat, 646; Mike Sredaje 647; Paško Sarič, 648; Karl Gilli, 649; Jos. Jelovik, 650; Martin Božo, 651; Mare Mile, 652; Paško Berše, 653; J. Mohorič, 654; F. Mavrič, 655; Aug. Mandič, 656.

Dr. št. 19 v Yale, Kans.: John Prisljan, cert. št. 657; Jos. Alič, 658; Jos. Kotnik, 659; Martin Kožich, 660; Alojz Žernik, 661; John Sajevec, 662; Fr. Lamar, 663; Mihael Zemlak, 664; Rudolf Gleihenberger, 665; Mike Šikule, 666; Jos. Petermelka, 667; Mike Sukač, 668; Jos. Čokl, 669; Anton Rupar, 670; Martin Bergles, 671.

Novo pristopili člani:

K dr. št. 1: Antonio Sebem, cert. št. 672; Ambale Caumo, 673.
 K dr. št. 4: Vincenc Narat, cert. št. 674.
 K dr. št. 5: Thom Svetlik, cert. št. 675.
 K dr. št. 7: Stefan Spudič, cert. št. 676.
 K dr. št. 10: John Bergant, cert. št. 677; Anton Sever, 678.
 K dr. št. 11: Anton Makše, cert. št. 679; Fr. Pušnik, 680.
 K dr. št. 13: Alojz Mihačič, cert. št. 681.

Suspendirani člani:

Od dr. št. 15: John Jerman, cert. št. 560.
 Od dr. št. 16: Jos. Žagar, cert. 587; Jos. Komar, 588; John Petje, 590.

Suspendirani zopet sprejet:

Od dr. št. 4: J. Woncha, cert. št. 320.
 Od dr. št. 1: John Gelpy, cert. št. 246.

Črtani člani:

Od dr. št. 1: Gašper Zortev, cert. št. 344.
 Od dr. št. 7: Mike Kutzmarzky, cert. št. 196.
 Od dr. št. 9: Jos. Spensberger, cert. št. 447.

Odstopili člani:

Od dr. št. 9: George Sajevec, cert. št. 336; Jos. Lostreg, 337.
 Od dr. št. 11: Fr. Perko, cert. št. 265.

Prestopili člani:

Od dr. št. 5: Dušan Prea, cert. št. 387 k dr. št. 7.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Dr. št. 1 v Darragh, Pa.: Preds. Frank Gradišek; tajnik Anton Cedilnik, Box 116; blag.: Jacob Godec, vsi v Darragh. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 2 v Adamsburg, Pa.: Preds.: Martin Pumpe, Box 131; tajnik: Louis Flere, Box 121; blagajnik: John Sever; vsi v Adamsburg, Pa.

Dr. št. 4 v Waukegan, Ill.: Preds. A. Celarec, 706 Market st.; Taj. John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.; Blag. John Stražič, 611 Market St. — Seja 3. nedeljo v mesecu na 611 Market St.

Dr. št. 5 v Cliff Mine, Pa.: Preds.: V. Koritnik, Box 192; taj. Math Petrich, Box 183; blag. Jos. Šivec, Box 206; vsi v Cliff Mine. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 6 v Roslyn, Wash.: Preds. Lucas Notar, Box 171; tajnik Anton Adamič, Box 16; blagajnik M. Arestovnik; vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Dr. št. 7 v Livingston, Ill.: Preds. Alb. Schweiger, Box 148; tajnik Frank Čopi, Box 148, blagajnik Matija Gorenz, Box 132; vsi v Livingston, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop.

Dr. št. 8 v Marianna, Pa.: Preds. Henry Lamut, Box 114; tajnik John Nastran, Box 190; blagajnik Jos. Milauch; vsi v Marianna, Pa. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

gajnik Val. Suhodolčan, R. R. No. 4 Box 63. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

Dr. št. 16 v Brereton, Ill.: Preds. John Černe; Tajnik Fr. J. Aleš, Box 43; Blagajnik J. Germ. Vsi v Brereton, Ill.

Dr. št. 17 v Staunton, Ill.: Preds. Fr. Previnšek; tajnik Frank Jerkič, Box 77; blagajnik John Mostar, L. Box 351.

Dr. "Slovenska-Hrvaška Sloga" št. 18 v Madison, Pa.: Preds. Karl Slavič, Box 252; Tajnik Mihael Haberšek; Blagajnik Jos. Mohorič, Box 252. Vsi v Darragh, Pa. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 19 v Yale, Kans.: Preds. Jos. Kotnik, Box 64; Tajnik John Prisljan, Box 147; Blagajnik Martin Kožuh, Box 34. Vsi v Yale, Kans. — Seja se vrši 1. nedeljo v mesecu v Fr. Lamarjevi dvorani.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA S. D. P. in P. D.

Kdor je opazoval rast raznih podpornih organizacij ta se je prepričal, da so iste v začetku jako slabo napredovale. In največji vzrok za tako počasno rast je sprva nezaupnost. Ko enkrat ena organizacija dobi zaupnost med narodom, tedaj začno člani pristopati in nova društva se ustanovljajo. Slovenska delavska podporna in penzijska Družba je prestala to preskušnjo. Njen obstoj in sigurnost je gotova. Člani, ki so bolni ali sposobni za podpore in penzijske, kakor predpisujejo pravila, dobe svoje podpore redno vsak mesec trikrat in sicer izplača glavni urad podpore vsakega 10, 20, in kone meseca. V zadnjem času priklopili ste se zopet dve novo ustanovljeni društvi k naši družbi, kar dokazuje, da naša organizacija napreduje in da so začeli rojaki misliti ne samo na to če so bolni in če umro temveč polagajo jako veliko važnost na podporo (penzijo) v slučaju onemoglosti in ravno to je velik vzrok zakaj naj bi vsak rojak, delavec pristopil k tej Družbi in kjer jih je pa več, tam naj ustanove društvo in ga priklopijo k S. D. P. in P. D. Za pojasnila in vse drugo potrebno za ustanovitve društva pišite na spodaj podpisanega glavnega tajnika.

Želeti je tudi, da bi se člani te Družbe začeli zanimati za ustanovitve novih društev, posebno takim članom, ki so odpotovali in so prišli v take naselbine, kjer še ni penzijskega društva; takemu članu, kateremu so znana pravila Družbe je veliko lažje ustanoviti društvo kot pa rojakom, katerim pravila niso znana. Pravila S. D. P. in P. D. so tiskana v štirih jezikih in sicer: v Slovenskem, angleškem, nemškem in italijanskem. To je razredno zavedna organizacija, katera ne zastavlja in ne pozna nobene razlike glede narodnosti.

Vsak delavec v sposobni starosti, ki je zdrav in dobrega značaja postane lahko član te Družbe, potem pa naj bo isti Slovenec, Hrvat, Italijan, Nemec ali Amerikanec to nič ne de, podpore je on vreden ravno tako kot mi Slovenci.

Družba ima sedaj svoj ugled, je dobila med narodom zaupnost in lepo napreduje v vseh ozirih, a še bolj bo napredovala, ako vsak član malo poigraita med rojaki ter jim pove o ugodnostih, ki jih nudi penzijska Družba.

Tajnike krajevnih društev pa prosim, da bolj upoštevajo pravila ter da pravočasno pošiljajo mesečna poročila in plačilne nakaznice na glavni urad, da s tem prihranijo mnogo nepotrebnega dela in stroškov ter da bo poslovanje med glavnim uradom in društvom rednejše. Bolniška podpora se izplačuje trikrat na mesec, kakor že zgoraj omenjeno, nekatera društva pa pošiljajo svoja poročila dva tedna po seji, a člani pa se jezijo nad glavnim uradom, ker ne dobijo takoj podpore. Omenim naj, da podpora se izplačuje točno in pravilno ob določenih časih, če je pa kak zadržek tedaj glavni urad navadno obvesti društvo.

Z bratskim pozdravom!
 Jos. Hauptman, gl. tajnik.
 Box 140, Darragh, Pa.

Dr. št. 15 v Franklin, Kans.: Preds. F. Vidmar, R. R. No. 4 Box 120; tajnik Frank Čefin, R. F. D. No. 4 Box 63, Girard, Kans; blagajnik Val. Suhodolčan, R. R. No. 4 Box 63. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

Conemaugh, Pa.

V dolžnost si štejem zahvaliti se cenjenim bratom naše organizacije, koji neumorno delujejo za napredek in boljšo bodočnost naše mlade prekoristne S. D. P. in P. D.

Od kar smo imeli prvo konvencijo, se je organizacija razvila na vsej fronti. Pomnožila se je s številom novo pristoplih društev in z nepričakovano mnogo posameznimi člani, pristopivši k raznim društvam. To nam dovolj dokazuje, da se naši rojaki resno zanimajo za prekoristno stvar, in smelo trdimo, da nam je zagotovljena lepa bodočnost.

Torej bratje, naše geslo naj nam bode: "Naprej!" Naprej po začetni poti. Mi smo tisti, katerim je sveta dolžnost podpirati to, kar dobro vemo, da nam bo do poznější čase v hvaležno korist in prepotrebno podporo. Vse kar je v naših močeh, storimo z bratsko roko v roki za boljšo bodočnost in v korist nam samim in našim bodočim delavskim bratom.

Ne smelo bi biti med namj Slovenca, kateri ne bi bil član podporne in penzijske organizacije!

Obračam se javno na zavedne rojake širom naše nove domovine, da se čim prej nam pridružijo, kar bo do v korist njim samim.

Obrnite se za vsa potrebna pojasnila na gl. tajnika, katerega naslov najdete v vsaki izdaji Glas Svobode. Drage volje Vam bo pojasnil na vsako Vaše vprašanje, kakor tudi doposlal pravila, s katerimi se boste popolnoma strinjali in tako postali člani naše podporne in penzijske organizacije. —

Zahvaljujem se bratsko vsem članom za neumorno delovanje v prid S. D. P. in P. D.

Z bratskim pozdravom
 Martin Jager, predsednik.

Je bilo znano našim dedom.

Našim dedom je bilo dobro znano, da nepravilno čiščenje črev je vzrok mnogih vznemirjanj v našem telesu in često tudi v naši pameti. Nabirali so zelišča in koreninice in so jih rabili za lečenje zaprtja. Nekatera zelišča so dala zaželjeno od pomoč, ampak so ob enem tudi oslabele telo in prisilile ljudi, da so rabili vedno večje količine. Vedá je to popravila s tem da je združila tonike z dristili. — Najboljši vzorec take znanstvene kombinacije je dobro znano Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki vsebuje ekstrakte mnogih zelišč, ki so raztopljene v čistem rdečem vinu. Isto ima takojšnji učinek, brez kakovega trganja ali drugega nadlegovanja pri zaprtju, grizavici, krču, omotici, izgubi apetita, nervoznosti ali slabosti. V lekarnah. Jos. Triner, 1333—1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Imejte vedno pri rokah steklenico Trinerjevega Limimenta in pripravljeni bodete za nezgode, opahline, otekline, revmatizem. (Advertisement)

CLEVELAND.

Slovenska ameriška metropola se živahno razvija. Poleg starih društev se ustanovljajo nova in v vseh vlada veselo delavno razpoloženje. Narod se je pričel zavediti, da le organiziran si more zboljšati svoj bedni položaj. Tu kjer se narod združuje, napreduje tudi gospodarsko in danes imamo pač lepo število slovenskih trgovin. Marsikateri slovenski obrtnik si je pridobil sicer skromno, toda samostojno eksistenco. Sledeč nasvetu prijateljev in znanec sem otvoril tudi jaz krojačnico in čistilnico oblek v zavesti, da bodo moji številni znaneci in prijatelji privoščili tudi meni grizelej kruha. Izdelujem raznovrstne obleke. Čistim in likam moške, kakor tudi ženske obleke. Ako imate zanemarjeno obleko, ne zavrzite jo, temveč prinesite jo k nam in mi vam jo za male novce popravimo. Nobeno delo ne ide iz naših rok, dokler nismo z njim zadovoljni mi, kakor tudi vi. Ali nas obiščete?

IGNAC SMUK,
 4706 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Za zmanjše oglase ni odgovor. no uradništvo ne upravnništvo.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZILJO iz AVSTRO-
 OGRSKE V NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUTEJO IZ NEW YORKA:

Alice ..... 10. maja | Kaiser Franz Joseph I. 14. maja
 Martha Washington, .. 3. maja | Oceania, ... 25. aprila

Parniki odplujejo vedno ob srečanju na l. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

2 Washington St., New York, N. Y.
 K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Naša nova spomladna in letna zaloga obleke, klobukov in spodnjega perila za vas in vašega sina je tu.

Zmerne cene za vse enako. V naši veliki zalogi dobite vse. Mi vas v vsem zadovoljimo.

THE
ATLAS
 CLOTHING®

JELINEK in MAYER,
 imitlja.

vogal Blue Island Ave in 18 cesta

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
 od 8.—10. ure popoldne
 od 1.—3. ure popoldne in
 od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
 814 Ashland Ave.:
 od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.
 ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DB. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

služe na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz češkega hmelja in izbranega ječmena.

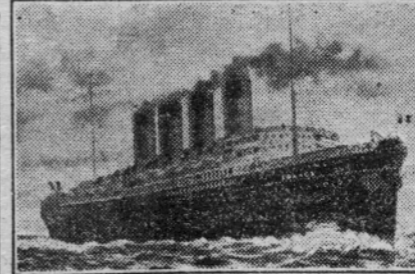
LAGER MAGNET GRANAT

Razvažá pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoríš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez
 Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in razna mešana jedila.

Pristanišče 57 North River
 vzhodje 15th St., New York
 City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj!
 S. S. France (nor. dvovijak) S. S. La Provence
 S. S. La Lorraine S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nor. dvovijak) S. S. Chicago
 S. S. Niagara S. S. La Touraine

Glavnizastop na 19 State St., New York. MAURICE W. KOZMIRAKS,
 glavni zastopnik za zapadu. 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

ZDRAVI ZOBJE

CLEVELAND CLEVELAND

so prvi pogoj veselemu razpoloženju. Vsako pokvarjenost zobov ztrite v korenini in prihranite si mnogo bolečin kakor tudi stroškov. Mi smo si po večletnem delovanju pridobili simpatije vseh tukajšnjih Slovencev. Ne zaupajte svojega zdravlja ljudem, katere ne poznate, pridite v domač urad, kjer vam postreženo z slovensko žensko postrežbo. Vprašajte svojega soseda!

DR. A. A. KALBFLEISCH

6426 St. Clair Ave.

CLEVELAND CLEVELAND

Ódprto od 8 zjura do 8 zvečer

DOPISI

Laurium, Mich.

Ni dolgo tega odkar sem vam poročal, da me je črnosrajčnik rev. Klopčič iztiril iz fare, oziroma me zbudil in mi oči odprl, za kar mu bodi hvala. Iz mojega zadnjega dopisa je razvidno, da ne bodem več pristaš njegove bisage. Seveda boji se, da bi se tudi drugi farani otreli njegove večne felarije, kajti moj dopis je večina Slovencev na Calumetu in Laurium nekako predramil ter so se začeli pomenkovati in se zgražati nad tem črnosrajčnikom. Dne 30. marca je hotel v cerkvi faranom v oči peska nametati in se do čiste oprati. Ali dragi kljukce, nobena "zajfa" te več ne opere. Ko primaršira na priznico, razvije Glas Svobode, ga obrača na levo, obrača na desno, ter začne čitati zadnji dopis; toda ne v začetku niti proti zaključku, marveč samo o odstotkih komišna od orgel in od vrat na koru. Pravi, da je res z vratni lopotal, to pa zato, ker sem mu jih baje jaz tiščal. Ti zavijač lažnjivi! Ko bi tako resnica bila, ali se ne bi Ti takoj hudoval nad mano? kar si pa počel se le-žež pol ure po tem in to radi tega, ker nismo metali novce v Tvojo bisago. Ali ni bilo navzočega dosti ljudstva, osobito pa oni, ki so se na Tvoje povelje odstranili? Ali niso tudi ostale osebe na koru videle in slišale, kar si z menoj pomenjal? Ali Te ni sram zavijati in lagati, ko vendar je bilo do trideset oseb na koru priučajočih Tvojega "direnđaja"?

Nadalje praviš, da nisi mislil na nobene procente in da je navedena procenta sploh pretirana. — Res sem naredil pomoto, ko sem namesto \$50 zapisal 50 odstotkov. Sicer pa tukaj ne gre kolikoli je bila procenta, bodisi kakoršna hoče, magari samo ena. Vprašam pa, ali nisi vse strune napel, da dobiš v svoje roke čez tri tisoč fantovskega denarja, ter hotel fante prevariti, češ, da pri orglah ni nobene procente? Ali misliš, da ljudstvo ne ve da si hotel procento pobasati v svojo bisago? Vseeno pa dvomim, da ne bi bil Ti baš od istih orgel nobenih procentov prejel, in sicer radi sledečih razlogov: Prvič, Ker od treh tisoč dolarjev se dobi večja procenta kakor smo jo mi fantje dobili. Drugič, Ker je bilo Tebi znano, katerim tvtirkam se bo pisalo in od katere tvtirke bodo orgel naročene. Tretič, Ker vsaki trgovec vé, da cerkvene stvari farani kupujejo kjer črnosrajčnik hoče.

Da si pred ljudstvom v cerkvi lagal in se na vse načine zvijal kakor političnik, ali pa če se mu na rep stopi ter mene s raznimi priimki in s tatom nazival, tedaj nikaner ne misli, da si s tem vsim očmi zamazal. O, ne! Ljudstvo Te pozna in spoznava.

Tudi si se hudoval, češ, da polovica faranov čita Glas Svobode. Ali zakaj nisi mojega dopisa čital od začetka do konca, da bi tudi druga polovica faranov znala kakšen ptič si.

Nadalje Te vprašam, zakaj nisi tisto zvezdo? Ali zato, da tata ne ugrabiš, ali ga pa vsaj sodnji ne izročiš? Gospod rev. deputi Klopčič se v cerkvi rekli, da mi še en priimek lahko predbačiva, pa da nočejo. Prosim gospod deputi Klopčič, s tistem priimkom, katerega zadnjič nisi hotel izreči kar ven z njim! Kajti jaz sem imel izpraševanje vesti in sem prišel do zaključka, da radi mene se niso Tonia in Marička s koloniaci in metlami po kuhinji prepepale; tudi se niso Fančka in Mariče radi mene v Chicagi zdravile; kakor tudi mislim, da moji otroci ne skačejo okoli sirotišnice v Chicagi. Tedaj kaj takega nisem našel nad seboj, da si sem imel dobro in temeljito izpraševanje. Kapito!!

Kar se pa tiče mojega automobila, tako deputi Klopčiču povem na ves glas, da sem ga kupil z novci, katere sem s svojimi žuljavimi rokami zaslužil in da nisem od nobene vdovice po nje moževi smrti denarja izprašal. Štejem si pa v dolžnost Tebe vprašati, če si vrnil vdovi tisti denar, katerega je po svojem umrlim možu od družta dobila in Tebi posodila? To pa vprašam radi tega, ker si jo Ti na vse pretege prosil, naj nikomur ne pove, in tudi ako se bo kdaj možila, svojemu možu ne.

Dotični ženi priporočam, da takoj iztirja tisti denar, ako ga bo sploh mogoče dobiti. (Op. stavea: Ne dam niti centa zanj!) kajti

dvomim, da bi njeni otroci od tiste svote kedaj kakšen cent dobili in to toliko manje, če bi njo zadelo nagla smrt. Slovenske žene in vdove in sploh Slovence pa opozorim, da bodite previdni s kakimi pogoji kam in komu boste denar izročili, ker lahko se prepeči, da bo prepozno stokanje in jokanje.

Pozdrav vsem čitateljem Glas Svobode.

Karl Gasperich (Prešern).

Witt, Ill.

Malo dopisov se čita iz tukajšnje naselbine pa še sedaj ne bodem poročal kaj veselega.

Dne 1. aprila t. l. sta dva Angleža, brata A. in N. Barkar, prvi s polenom a drugi s samokresom napadla našega rojaka Miljan Marcello. (?) zadnji mu je pognal dve krogli v život, ki sti mu prodrla rebra in čreva. Prepeljali so ga v bolnišnico St. Louis, Mo. kjer je vsled dobljenih ran drugi dan umrl.

Napadalec s polenom so takoj drugi dan zaprli, a streljača sedaj iščejo, ker je pete nabrusil; obeh sta dobro znana pridaniča. — Občinstvo je bilo silno razburjeno in bi ju bilo gotovo linčalo, ako bi bila takrat pri rokah.

Omeniti moram, da umrli je bil miren in priljubljen mladenič ter ga bo vsak težko pogrešal. Bil je 21 let star in član dveh društev in sicer A. S. B. P. Dr. št. 21 in K. S. K. J. — Pokopan je bil v sosednem mestu Nokomis, dne 6. t. m., kamur nas je pripeljal za to priskrbljeni poseben vlak.

Pogreba se je vdeležilo veliko občinstva, kakor tudi vsa tukajšnja društva, kot: A. S. B. P. dr. št. 21, dr. "Edinost", S. N. P. J. št. 151 in dr. št. 13 S. S. P. Z., kakor tudi pevsko društvo "Slovenec", katero je zapelo nagrobnično.

Marsikaka solza je pritekla iz oči navzočih pogrebnikov, ker vsakdo ve, kako je rajnik mlado življenje žrtvoval po nedolžnem in brez sporekom s podlimi nasprotniki. Opomnil jim je le, da ne pusti strelati preko njegove lote, ker v hlevu je imel svojega kovanja.

Tukaj zapuščča žaljujočega očeta in nebroj prijateljev. Blag mu spomin!

D. Samuškar.

Staunton, Ill.

Odgovor g. Avg. Lipovšek-u na dopis v 12. št. Gl. Sv. — Nerazumim zakaj resnice zavijaš in se zaletavaš v našo organizacijo oziroma društvo sv. Barbare, ki niti član nisi tega društva. Vendar veš, da kdor se zaletava s takim prepričanjem v društvo, se zaletava s svojo glavno v zid. Do sedaj so se ti vsi Tvoji poskusi sovražnosti izjalovili ter Ti ni družega preostajalo kot da se zaletiš v našo organizacijo. Prvič trdiš neresnico, da bi bili imeli na razpolago pivo na izvanredni seji, in drugič pa, ali Ti več zakaj je bila sklicana izvenredna seja? Ker nisi član tega društva, tedaj tega ne veš, in kar društvu natvezuješ, ti lahko neresnico dokaže odbor in sploh celo društvo v Stauntonu. Tretič je laž, kar govoriš o nekem Lončarju, ki ga sploh ni s tem imenom, tedaj ga med Slovenci tudi nihče ne pozna.

Ti nas nazivljaš hinavce, humbugarje in lumpe (Op. ur. V dotičnem dopisu ni tako rečeno; "lump" ni nihče imenovan, pač pa je rečeno "lumparija", kar ni vseeno) kar baš isto najdeš pred Tvojim pragom. Misliš zaneti sovraštvo med tukajšnjim Slovenci, toda ne bo se ti posrežilo, ker smo med seboj preveč složni. Kakor je vsem znano, si že v prejšnjim dopisu žalil vse Slovence (???) zaradi tujega jezika; to Ti je pa gotovo znano, da kdor več zna, tisti več velja. Morebiti se za to jeziš, ker smo odložili našo veselico, kar se pa je za to zgodilo, ker so se večina članov izjavili proti godbi Tvojega brata I. L. in so blagajniku naročili, da mu ni treba prodajati tiktov za tako blago godbo. Društvo napravi, kakor je za njo večja korist, kar pa Tebi kot nečlanu nič mar ni.

Zatoraj Gustel poprimi se rajši kaj pametnejšega in če ne znaš bolj složno živeti med tukajšnjimi Slovenci, tedaj pojdi v Oregon ovce past. O značaju je pa Tebi deveta briga, ker sam ne razumeš, kaj je značaj. Odgrizni si raje svoj jezik, kakor da se zaletavaš v kake organizacije.

Da ne bo moj dopis preobširen, poročam še o delavskih razmerah. Dela se tukaj od dva do tri dni na teden in delo se težko dobi, za-

to ne svetujem rojakom sem hoteti. Ako se zboljšajo delavske razmere, bodem poročal.

Tukajšnji rojaki so napredni in složni, in večinoma smo tudi naročeni na cenjeni list Glas Svobode. Pozdravljam vse rojake širom Amerike itd.

John Pukl.

Cleveland, O.

Te dni me je pot zanesla v Cleveland. Veliko sem slišal o tej naši največji naselbini ob Lake Erie. Hotel sem se na svoje oči in na lastna ušesa prepričati, kakšne so razmere med clevelandskimi Slovenci.

Prvič sem bil v Clevelandu pred več leti, zato me je prav zanimalo, kake spremembe bom našel. — Moram reči, da je tudi Cleveland napredoval. Po naselbini veje bolj svoboden duh, ljudje so začeli sami misliti (prejšnja leta je sv. Vid mislil zanje). Najbolj so me razveselila razna napredna društva, ki sejejo rodovitno seme, ki bo obrodilo mnogotern sad.

Ljudje se oblačijo veliko bolje kot so se svoje čase, stanovanja so bolj osnažena, trgovine lepše in ljudje niso več tako hlapčevski. Sedaj se že upa semintja kdo pogledati tuje v obraz, dočim so se mi zdeli ob zadnjem obisku naši ljudje kot kajni, ki so gledali samo v tla, kakor da bi imeli pečat prokletstva na čelu. To se je posebno zapazilo po cestnih karih in se sem in tja še opaža. Govoril sem z raznimi rojaki, da bi se poučil o navadah in odnašajih mesta. Nedavno ustanovljena Združna prodajalna lepo uspeva. Članov je menda že čez pet sto in kupčija gre v lepem redu. Tu so clevelandčani dosegli časten uspeh solidarnosti, bolj kot pa z vsemi Jednotami.

Osnovale so se politične in industrične organizacije, katerih naloga je zjediniti delavstvo do večje solidarnosti v bojih modernega delavskega gibanja, do bolj-ših življenjskih pogojev in pravice. Videl in slišal sem mnogo lepega, a tudi mnogo žalostnega. In o zadnjem hočem bolj podrobno pisati. Najpreje o farni šoli sv. Vida.

Slovenci imajo farno šolo že okoli 15 let. V tem času bi se lahko pokazal rezultat farnе vzgoje. In rezultat je jako žalosten. — V petnajstih letih ni slovenska farna šola vzgojila niti enega samega advokata, zdravnika, učitelja ali celo clerka, ki bi imel kako boljšo službo. Niti enega Slovence izmed 20.000 naših ljudi ni pri mestni upravi! V petnajstih letih so šli iz slovenske farnе šole samo trije fantje v višje šole (High School) in še ti jih niso dovršili. Niti ena dekle dosedaj še ni videla High School odznotraj.

Opazoval in poslušal sem slovenske otroke. Vzgojeni so, da je škandal za naš narod in škandal za ameriške oblasti, da pustijo tako vzgojo. Otroci govorijo slovensko, da je groza, kadar jih pa slišiš govoriti angleško, človeku prihaja slabo.

S popolno pravico lahko trdim, da slovenski otroci, ki izdelajo slovensko farno šolo, niso sposobni za noben urad, za nobeno boljše mesto; toraj so že zanaprej obsojeni za v šapo.

In v to šolo hodi nad 600 slovenskih otrok vsako leto. Zadnji čas je, da se razkrija taka vzgoja, ki bo zadržala Slovence za deset ali dvajset let v napredku za drugimi narodi.

Vsi napredni in dobromislječi Slovenci bi morali delovati z vsemi silami, da se farna šola odpravi. Kdor hoče dati svojim otrokom boljše bodočnost, jih bo poslal v javne šole, da se naučijo vsaj angleščine.

Prihodnjic bom spregovoril nekaj besedi o Slovenski Dobrodelnji Zvezi v kateri sem slišal marsikaj, kar bo zanimalo Slovence v Clevelandu in tudi drugod, posebno še, če se napiše lepo zaporedoma na papir.

S pozdravom Vaš

Ahasver (No. 2.

Rock Springs, Wyo.

Dovolite mi malo prostora v vašem cenjenem listu Glas Svobode. Precej tednov je že poteklo od kar sem zadnjič čital dopis iz naše naselbine in listu Glas Svobode. Pa še mene je le naključje privedlo do tega. V tednu Velikonočne zime v varnem zavetju pred vsemi bogovi Wyomingskih vetrov, in pri peči polni gorke lju-bezni sem se šele toliko ojunačil, da sem se lotil tega trudapolnega pisanja.

Delavske razmere so jako slabe. Meseca januarja so premogovi baroni zaprli dva rova. Eden je bil last Union Pacific Coal Co., drugi pa Central Coal and Coke Co. Pričemur je tudi precejšno število Slovencev zgubilo zaslužek. Nekateri so bili uslišani pri drugih bosih, nekaj jih je slo s trehuhom za kruhom, nekaj jih je pa še sedaj brez dela. Dela se 3—4 dni v tednu. Ne svetujem sedaj nikomur rojakov sem za delom hoditi, in denar metati železniškim družbam.

Nekaj rojakov seje tudi namerilo iti na farme ustanoviti svoja lastna domovja, zase in za svoje potomce, da se jim ne bode potreba potikati po mesnicah črnega demanta.

V društvenih ozirih smo dobro podkovani, imamo društva skoro vseh Jednot in Zvez; nadalje imamo "Kadilni in Podporni Klub" slovenskih fantov, ki plačuje 1 dol. bolniške podpore na dan. Mesecni ases. 75c, 2 dol. ustopenja. Imamo izobraževalno društvo "Vodnik". Manjka nam pa tudi ne pevskega zbora, kateri prav lepo napreduje pod vodstvom G. Fr. Plemela. Slovenski "Base Ball Club Eagles" nam bode tudi v kratkem času dal dosti zabave.

Druga društva in klube imamo že skoraj vse le "Fight" kluba nam še manjka, kateri je pa zdaj na programu za ustanoviti. Zato prosim rojake, če kje že imajo taki klubi, da nam naznajo da mi našega priklopimo k njim pod št. 2.

Po Velikonoči se nam obeta precej zabave; naj manje pol dueata zaljubljenih parov že nestrpno čaka konea 40 danskega posta.

H koncu tega dopisa pozdravljam vse čitatelje in čitateljice širom Unije.

Matt. Batič.

Skidmore, Kans.

Kar se tukaj tiče delavskih razmer, gre bolj počasi in tudi prihodno poletje ni kaj boljšega pričakovati in to, ker smo stopili v demokratično dobo. Bržkone se bodo republikanci in demokrati gledali kot pes in mačka; no, pa bodemo že videli, kako bode.

Naznaniti tudi moram, da je nemila smrt iz naše srede ugrabila tu dobro znanega rojaka Antona Škufca. Tukaj zapuščča žaljujočo vdovo in nekaj dorastlih in nekaj nedorastlih otrok. Bil je član dveh podpornih društev in sicer A. S. B. P. D. s sedežem v Frontenac in dr. sv. Barbare, s gl. sedežem v Forest City, Pa., ki ste mu priredile dostojen pogreb v Scammon 3 milje od tu, v katerem mestecu ima neki Irski pop štalico, kamur vganja svoje ovčice.

Ta pastir je Slovence že popred vabil in nagovarjal, naj pridno zahajajo v njegov hlev; toda trmoglave ovčice se niso veliko zmenile za njegovo vabo. Ali glej priliko! Na dan pogreba prišlo je skupaj veliko rojakov, kar je vporabil ta božji namestnik ter se tako razkoračil, da je stiskal pesti in mu škripale kosti. Pri vsaki besedi imenoval je socialiste, iz česar se da sklepati, da mu je kedo na uho povedal, češ, Slovenci so večinoma socialističnega mišljenja.

Seveda častiti je bil dobre misli. Ker je videl skoraj polno cerkev slovenskih trmoglavih ovčic, si je pač mislil: "ko bi bile vse to dobre ovčice, bilo bi precej tolarčkov; eno roko je stiskal, in če mu bi bil prišel v roko tačas kak socialist, bila bi dva kosa z njega, a z drugo roko pa suval od sebe in ko bi kdo bil blizo njega, dobil bi bil v nos pravo ameriškansko. Toda vzeti ne smemo to za zlo; spomniti se moramo besed, katere pravijo: Business je business, klobase pa klobase.

J. Zakrajšek.

Ljudje so slabi, slabi in hudožni, se je pritoževal fajmošter Jaka, ko je bil izprazni tretji liter. Poslušajte. Lani smo bili trije duhovniki sobratje v toplicah in ker nam je bilo hudo dolgčas, smo šli seveda z dovoljenjem ribe lovit. Najprej smo se pa zmenili: kdor potegne prvo ribo iz vode, plača za vse tri večerjo. No in pogledjte, kakšna sta bila moja duhovska so-brata — nobeden ni hotel ribe, ki se je ujela na njegov trnik, iz vode potegniti!

Torej ste vi gospod župnik stavo izgubili in morali večerjo plačat.

Tisto pa ne — jaz namreč sploh nisem del vabe na trnik.

DOBRO NADR-
gnje s pristnim
**PAIN EXPELLER-
JEM** bo vedno odpo-
moglo bolečine, kedar
vam revmatizem na-
gaja. Pazite na ničvred-
ne ponaredbe.

Najstarejša slovanska tvtirka
EMIL BACHMAN
1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim
društvam za izdelovanje dru-
stvenih znakov, gumbov, zastav
in vsakerih potrebsčin. Izdelek
je najfinejši in najokusnejši, pri-
tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči se
pristnost in ekusni izdelek naročenih potrebsčin
Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

G. VOKOUN
1411 W. 18th St., Chicago

V moji trgovini se dobe
prve vrste cigare, dobre
svačiče in raznoličen
tabak iz vseh
dežel.

Slovenci, oglašajte se
pri meni!

Telefon Canal 2301

Popravil-
nica dežnikov
in pip

Dobra Unijska Gostilna, kjer se
mrzel in gorak prigrizek.
Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.
voliká Dvorana za društvene in unijske seje, in
druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

Najnovejšo in najboljšo obučo
kupite zdaj pri

M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.
Novi spomladni vzorci

Phone: Canal 80.
HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,
GOSTILNA
Vogal 22. in Lincoln Street
Pragorak in mrzel prigrizek vsak
dan.

SLOVENSKA GOSTILNA
kjer se toči vedno sveže Schoen-
hofen-Edelweiss pivo in kjer se
dobe domača vina in najboljše u-
nijske cigare.

Kegljišče.
ANTON MLADIČ

2348 Blue Island Ave. Chicago.

The Konrad Schreier Co.
Sheboygan Wis.
Varitelji najboljšega piva v
sodih in steklenicah.
Edelbrau in Pilsen pivo iz
naše pivovarue je najboljše.

ODVETNIK PATENTI
GARL STROVER
(Sobe šte 1009)
133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.
TEL. 599 MAIN

GOSTILNA
kjer je največ zabave in največ
vžitka za par centov za biljardno
miso na razpolago. Vse to se dobi
v gostilni

John Košiček
1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

J. F. HALLER
GOSTILNA
prve vrste.
Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači
in importirani likerji.
2103 Blue Island Av. cor. 21. St

Social Club Saloon
— Edina slovanska tvtirka v mestu —
J. Klanchnek in J. Pungerečič
312 Garrison Ave.
lastnika in prolatajca likerjev na
debelo.
Prenočišča za potnike.
FORT SMITH, ARKANSAS.

ROJAKI V CHICAGO POZOR!
Naznanjam, da razvažam na dom
DOMAČ KRUH
Naročite ali pišite dopisnico
JOHN QUALIZZA

2138 W. 25th St. Chicago.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Nesrečna smrt. Dne 25. m. m. zjutraj so našli na Ilovici v takozvanem Koruznikovem grabnu mrtvega bivšega anonimnega pisarja Leopolda Birka, rojenega leta 1856 v Ljubljani ter pristojnega v Dob pri Kanniku. Na lice mesta došla policijska komisija je dala njegovo truplo prepeljati v mrtvašnico k sv. Krištofu. Kakor se je dognalo, je mož po nesreči zašel v jarek in utonil.

Ogenj v Studenem pri Postojni. Veliki petek ponoči je zgorelo posestniku Iv. Milavcu št. 15 vse gospodarsko poslopje; tudi sena do 300 centov. Škode je čez 4000 kron. Zavarovan je bil le za malo svoto. Kako je nastal ogenj, se ne ve. Ker je začelo goriti v skednju, sumijo, da je moral kdo našlaž zažgati.

Nesreča vsled Lončaričevega voza. Po sporočilu iz Novega mesta, je Lončarič po svojem vozniškem zopet povzročil nesrečo. Lončaričev voz je vozil na Vel. soboto od novomeškega kolodvora nazaj. Blizu predora mu pride nasproti drug voz. Pred njim pa je šla Kumljeva mlada žena iz Budne vasi s svojimi tremi otroci od procesije. Dočim se je materi posrečilo, dva otroka varovati, je tretji, šestletna hčerka, prišla pod Lončaričev voz. Iz otroka je na več krajih brizgala kri in so v prvem trenutku mislili, da je sploh že mrtev. Prenesli so deklico v žensko bolnico, kjer upajo, da jo ohranijo pri življenju. Značilno za vero našega ljudstva je, kako je mati po tej nesreči tarala, rekoč: Pri procesiji je tako goreče molila — na, zdaj pa komaj pridemo od procesije, pa taka nesreča.

3000 delavcev k zgradbi belokranjske železnice. Po poročilih iz Dolenjske, pride tje okrog 3000 delavcev, katere bodo zaposlili po celi proggi nove belokranjske železnice. En del teh delavcev je v Novo mesto že dospel z vlakom. — Delavci so ponajveč iz vnanjih krajev. Zatrjuje se, da bodo železniški most čez Krko že v kratkem začeli graditi, oziroma, da se začne s predpripravami za most. Značilno za naše razmere pa je, da ravno v tem času, ko iz raznih krajev drugih dežel dohaja na Dolenjsko toliko delavstva, pa zopet naši delavci trumoma odhajajo v Ameriko. Vlak, ki pripelje tuje delavce k nam, odpelje naše delavce v daljno tujino za negotovim zaslužkom. In še bolj žalostno je, da je med temi izseljenici največ ali posestnikov samih, ali pa njihovih sinov. Posestva na Dolenjskem so v zadnjem času postala strahovito zadolžena. Glavni vzrok teh zadolžitvev so preprosto zdaj že po vsaki večji vasi posejane posojilnice, ki so izpočetka lahkomišljeno denar ven izposojevale. Zdaj pa gredo gruntni na boben, kmetje pa v Ameriko.

Poskušen rop. Pri Spitzerjevi parni žagi na Rogu je za delavce postavljena večja kantina, v kateri sta bila dne 17. marca t. l. France Sadar in France Marink. Sadar, ki je sicer varčen in priden, se ga je pošteno nalezal, Marinku pa ni slo vino tako v glavo. Nekako okoli devetih zvečer je odšel Sadar v svojo nedaleč stojičo koč, Marink jo je pa obrabl kmalu za njim, vendar je našel Sadarja v svoji postelji že spečega. Planil je nanj in ga tepel in davil. Za nekaj časa se je pa le posrečilo Sadarju, razkleniti Marinkove roke od svojega vratu. V tem hipu je začel kričati na pomoč. Tega se je Marink zbal in je zbežal z Roga stran popustivši službo. Sadar je nekoliko poškodovan. Ker ni bilo preje med njima nobenega prepira, in ker ima Sadar nekaj prihranjenega denarja, mislijo, da je Marink hotel Sadarja oropati. Pravijo, da se je orožnikom posrečilo vjeti Marinka na begu.

Spolno posilstvo. France Ravbar je posestnikov sin iz Jurkevsi, star okoli 20 let. Dne 18. marca je šel v gozd drva sekati. V gozdu nekako v sredi med Vavtovasjo in Mraševem je srečal osemletno Franco Pire in desetletno Franco Zbašnik, ki ste šle v Vavtovas v šolo. Pozdravile so, on pa je zgrabil Zbašnikovo in jo posilil. Med tem ko je Franco Pire ušla. Deklica je povedala doma vse od kraja. Njeni starši pa so šli naznaniti "Ravbarja" k sta ga izkopal, a kmalu nato je rožnikom, ki so ga dne 20. marca

prijeli in odvedli k okrajni sodnji v Novo mesto, kjer bo menda imel priliko premisljevati svoj "ravbarski" čin.

ŠTAJERSKO.

Iz maščevanja. Z Dunaja poročajo: Strahotno, skoraj neverjetno dejanje je zagrešila 26. m. m. dopoldne služkinja, ki je bila že dlje časa uslužbena pri agentu Glanzu. Služkinja je 18letna Hrvatca Ana Konjukova. Konjukova je v sredo dopoldne vrgla šestletnega sina svojih delodajalcev skozi okno in potem še sama skočila za otrokom. Dejanje je storila iz maščevanja, ker ji je Glanzova odpovedala službo. Deček je zadobil težke poškodbe. Konjukova ne tako težke, ker jo je ulovil med padcem stražnik. Konjukova je že priznala, da je storila dejanje iz maščevanje.

Iz maščevanja. 32 letni delavec Fink v Kapfenbergu je imel dlje časa razmerje s 26letno Ivano Holzerjevo. Holzerjeva je pred kratkim razdrila razmerje ker jo je Fink večkrat pretepal. Imela je tudi dva nezakonska otroka, za katera je morala sama skrbeti. — Pred več dnevi je vstopila v službo k železniškemu čuvaju, vdovu, ki ji je obljubil zakon. Finka je to tako razjezilo, da je sklenil svojo bivšo ljubico umoriti. Prišel je v stanovanje železniškega čuvaja, ko ni bilo tega doma, ter prašal Holzerjevo, če se hoče vrniti k njemu. Holzerjeva je dejala, da ne. Fink je nato vzel iz žepa nož in sunil več kot dvajsetkrat Holzerjevo. Holzerjeva se je dolgo časa branila in šele, ko jo je Fink zabodel v levo prsno stran, se je zgrudila. Na klicanje so prihiteli ljudje, ki so obvestili orožnike. Holzerjevo, ki najbrže ne bo ozdravela, so prepeljali v bolnišnico v Bruck. Finka pa so takoj aretirali.

Iz Petrovč poročajo: Do smrti se je opekla posestnica Gajšek v Lihovjah, ko je zažigala suho travo, resje in suhljad. Ko je veter pognal proti nji plamen, je hotela bežati, a se je pri tem spodtaknila in padla v plamen, kjer ji je pogorela vsa obleka. Ker ni bilo nikogar blizu, je v strašnih bolečinah umrla.

Laški trg. K poneverjenju v nemški Vorschusskasi se poroča sledeče: Lastnik pivovarne v Laškem je bil pred kakimi 30. leti neki Larisch, ki se je nahajal v neprestanih denarnih zadregah. Znal si je pridobiti naklonjenost blagajnika Vorschusskase Drolea, ki mu je v svoji dobrohotnosti podpisoval menice. Prišla je katastrofa. Larisch je napovedal konkurz. Drole je prišel ob večji del premoženja. Moral je prodati troje hiš, kar še vendar ni zadostovalo in takrat — torej že pred 30. leti! — je vzel iz blagajne V. K. večji znesek, kateri se je do danes pomnožil na več ko 400.000 K. Obsojati je to poneverbo, še bolj obsojajna vredna pa je malomarnost raznih revizorjev, ki niso storili svoje dolžnosti. Poznejše poročilo pravi, da se je Drole usmrtil.

KOROŠKO.

Smrt gluhonemega otroka. V Št. Jurju v Labodski dolini imata zakonca Ritter štiri gluhone otroke. Na veliki petek so šli vsi štirje otroci k potoku, ki teče pod hišo in so se tam igrali. Med igro je padel devetletni Valentin v vodo. Ostali otroci za pradi gluhonemosti niso mogli klicati na pomoč in deček je utonil. Njegovo truplo so našli šele na veliko soboto. Voda je bila naplavila truplo na pesek.

Rodbinska tragedija. Iz Beljaka poročajo: Dne 25. m. m. ob pol dvanajstih dopoldne je skočil čevljar Andrej Thomann s svojim poldrugo leto starim sinčkom v Dravo. Sinčkov truplo so kmalu nato potegnili na desnem bregu Drave iz vode. Thomanna doslej še niso dobili. Vzrok groznega dejanja so žalostne rodbinske razmere.

Zasulo ga je. Iz Špitale ob Dravi poročajo: Na veliki petek je kopal pesek 63letni dninar Jožef Eder. Popoldne ob štirih se je na vsula nanj velika plast peska, ki je bila izpodkopana. Kmalu nato je prišel kmet Plisnig po pesek in je pogrešil delavca. Zaslíšal je tudi stokanje. Sam ni mogel pomagati. Ko je pa prišel kmalu za tem še drug kmet po pesek, sta začela izkopavati zasutega Ederja. Eder je bil še pri življenju ko sta ga izkopal, a kmalu nato je umrl.

Žrtev streljanja z možnarjem. Iz Podkloštra poročajo: Na veliko soboto je streljal 21letni hlapec Josip Uršič z možnarjem. — Vsled neprevidnosti je smodnik eksplodiral in Uršič je dobil težke opekline po vsem zgornjem životu, obrazu in rokah. Tudi nekaj otrok, ki so bili v bližini, je bilo ranjenih. Uršiča so v nedeljo prepeljali v brezupnem stanju v beljaško bolnišnico.

Strašno maščevanje. Čevljarski pomočnik J. Katholnig v Šmartnem pri Beljaku je zasnubil roko svoje gospodarice vdove W. Ker ga je žena odbila, je Katholnig vrgel v Dravo njeno dveinpolletno hčerko in nato tudi sam skočil v valove. Truplo deklice so v Beljaku potegnili iz vode, utopljenca pa še nimajo.

Smrtna nesreča v kamnolomu. Iz Šentvida poročajo, da je 52letni delovodja v nekem kamnolomu v okolici Franc Žun iz Mengša na Kranjskem hotel ogreti na ognjišču zamrzlo dinamitno patrono. Patrona se je razletela in Žun je dobil tako težke poškodbe, da je umrl že na poti v bolnišnico. Ponesrečenec zapušta ženo in štiri nedorasle otroke.

Pol leta v vodi. Pri Sv. Štefanu so potegnili iz Krke truplo 18 letne Rozi Restove, ki se je ponesrečila že v začetku oktobra lanskega leta. Truplo, ki je ležalo skoraj pol leta v vodi je bilo še nepričakovano dobro ohranjeno.

Iz Št. Vida ob Glini pišejo: Dne 17. m. m. je v kamnolomu blizu Tančje gore eksplodirala predelavca Francu Žunu dinamitna patrona ter ga ubila. — Žun, ki je že 25 let pri tem delu zaposlen, je najbrže nekoliko zmurnjeno patrono grel pri peči. Žun je doma iz Mengša. Star je bil 52 let in je zapustil v Mengšu ženo in štiri otroke.

PRIMORSKO.

Stavka v Stabilimento Tecnicu končana. Konflikt med delavci strojnega oddelka in med vodstvom podjetja je končan po štiridnevni pogajanjih med zvezo delodajalcev in organizacijo kovinarjev na Dunaju, kateri je bila zaupana naloga rešiti sporne točke, končno poravnati. Vodstvo bo pri tržaškem magistratu zopet dvignilo delavske knjižice izprtih delavcev in delo se bo zopet pričelo. Samo treh delavcev vodstvo še noče sprejeti. Na praznik zvečer se je vršilo v Delavskem domu v Trstu zborovanje eksekutivnega vodstva delavskih strank in izprtih delavcev. Na zborovanju so se prebrali delavcem pogoji, katere so delavci sprejeli. Oni trije delavci, ki so še izjavili, da ne morejo, da bi trajalo izprtje samo zaradi njih še naprej, posebno še, ker se bodo vršila tudi glede njih nadaljna pogajanja glede zopetnega vsprejema. Delavci so pričeli delati v sredo po Veliki noči.

Canadian Pacific-Austro-Americana. Dne 20. m. m. opoldne je odplul iz Trsta prvi parnik družbe Canadian Pacific "Ruthenia" in sicer v St. John v Kanadi. — Parnik je odpeljal 700 izseljenikov, večinoma Rusov. Dalje je naložil parnik 2000 ton tovora.

Interesanten spor. Z Reke poročajo: V imenu ribiške družbe Neptun je odvetnik dr. Barcih pri tukašnjem sodišču vložil tožbo proti banu in proti hrvaški vladi. Pred petimi meseci je odplulo več motorskih čolnov ribiške družbe Neptun v Jablonac v komitatu Lika na ribji lov, ki je bil zelo izdaten in ki je vrgel kakih 200 kron. Ko so hoteli prenesti ribe na krov nekega parnika Ungaro-Kroate, je prišel občinski tajnik ter vprašal ribiče, ali imajo pravico loviti v hrvaških vodah. Pokazali so mu dovolilo, ki je izstavila reška pomorska oblast v madžarskem jeziku. Občinski tajnik je zavrnil izkaznico, ker ni bila izstavljena v hrvaškem jeziku, ter pripomnil, da sme dajati pravico za ribarjenje v hrvaških vodah le hrvaška vlada in ban. Vjete ribe so konfiscirali. Družba se je pritožila pri komitatni oblasti in pri banalni vladi, kjer pa so pritožbo odbili. — Vsled tega so sklenili, vložiti tožbo pri reškem sodišču. Proces vzbujaja v pravniških krogih veliko zanimanje.

Svojo snaho ubil. V Krnici pri Vodnjanu blizu Pulja je sedemdeset let stari Janez Bravs ubil svojo 35letno snaho Fosko Bravs, s katero se je prepiral. Pri preiskavi je rekel, da jo je krava podrla ter usmrtila. Šele po dolgem tajanju je priznal zločin.

Velika nesreča pri Kotorju. 6 vojakov ubitih, 5 ranjenih. "Militarische Rundschau" poroča, da se je v bližini Kotorja utrgala 200 m3 velika skala in zasula neko poljsko vojaško barako, vojakov 33, pešpolka in 2 vojaka 5. polka trdnjavske artilerije je bilo ubitih, 5 infanteristov težko ranjenih. Vojaške oblasti so odredile strogo preiskavo.

Otrok v goreči postelji. V Trstu je pustila gospa Tomažič svojo dveletno hčerko Marijo v varstvu 4 letne druge hčerke, ko je šla na trg nakupovat. 4 letna hčerka pa se je igrala z vžigalicami in zažgala postelj 2 letne Marije. Pretekla je na krik sosedke, ki je potegnila deklico iz postelje, ali otrok je tako opečen, da podleže ranam.

Z vlaka je padla petletna deklica, in sicer na črti iz Sv. Križa v Trst. Družina Škrl je napravila iz Trsta izlet v Sv. Križ. Zvečer so se peljali domov. Blizu Miramara je stala deklica pri vratih vagona, vrata so se odprla in deklica je padla ven. 18 letni Leon Perhave je skočil za njo. Strojvodja ni slišal žvižganja sprednika in vlak se ni ustavil. Deklica, ki so jo potem pripeljali v Trst, je močno poškodovana. Per-

have pa ni dobil nobene znatne poškodbe.

V svilarni v Stračicah v Gorici odpuščajo delavce. Primanjkuje dela v svilarni, zato odpuščajo delavce, odpustili so jih že veliko število. Vojsna na Balkanu je vzročila krize v svilarnah, ki imajo polne zaloge blaga, za katere ni razpečevališča.

Na pol mrtvo so našli v Trstu neko 28letno Franciško Maušer z Dunaja; v hotelu Abbazia se je upisala za urednico Leanderbanke. Ker je ni bilo iz sove, so odprli in jo našli tam pol mrtvo. Pila je še trup. Prenesli so jo v bolnišnico.

Samomorilka v vodnjaku. Dne 18. m. m. so potegnili iz nekega globokega vodnjaka v Sovrancišću šiviljo Ano Kočevarjevo, ki je izvršila samomor vsled nesrečne ljubezni.

RAZNO.

Vžitinski davek je prinesel avstrijski državi leta 1911 432.900.000 K, 30.600.000 kron več kakor leta 1910. Žganje je dalo 106.600.000 K, špiritove drože 760.000, nadzorna pristojbina za denaturiranje špirta 1.100.000, pivo 87.800.000, sladkor 159.900.000, petrolej 26.100.000, vino 13.-

500.000, meso 18.000.000, drugi predmeti 1.700.000, vžitinski zakupi 5 milijonov 900.000, dohodarstvene varščine 2.040.000 kron.

Črna parada. Za 24., 25., 26. in 27. avgusta sklicujejo klerikaleci v Ljubljano slovensko-hrvaški katoliški shod. Katoliški shod je klerikalna strankarska prireditev in ako bi bili klerikaleci tako pošteni, da bi imenovali stvar s pravim imenom, bi bilo vse v redu. Klerikaleci niso tako pošteni, da bi imenovali stvar s praliki ne morejo zatajiti in obejšajo svojemu katoliškemu shodu versko etiketo in bodo po priznanih bobnani za svojo politično manifestacijo z obrabljenim geslom, da je vera že zopet enkrat v nevarnosti in da jo je na shodu 24. avgusta treba rešiti. Vsa ta klerikalna agitacija je precej prozorno politično sleparstvo in verska etiketa služi le namenu, da priveže nase zopet tiste resnično verne ljudi, ki so začeli hrbet obračati praktičnemu katoličanstvu, kakor ga z uprav nekrščansko brezobzirnostjo izvajajo klerikaleci.

Koliko popijejo Rusi žganja. — Leta 1912. se je spilo v Moskvi in moskovski guberniji 5.590.960 veder žganja za 302.215 veder več nego leta 1811.

SLOVENC, KI HOČETE BITI POŠTENO POSTREŽENI: obračajte se do

Kaspar Državne Banke

Zanesljiv bančni zavod, pod DRŽAVNIM nadzorstvom.

Sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vložnega denarja. Denar se vzdigne brez odpovedi. Slov. Narodna Podp. Jednota vrši svoj denarni promet potom Kaspar Državne Banke.

VSAKA IZGUBA NEMOGOČA!

Kaspar Državna Banka pošilja DENARJE V STARO DOMOVINO. Ravnotako drafte na vse dele sveta po kurznih cenah. Denar izplačan najhitreje. K. D. Banka stoji v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami v stari domovini.

Na milijone kron je bilo poslanih v Avstro-Ogrsko monarhijo in v druge dele sveta potom te banke, in nihče ne more reči, da se mu je cent izgubil. Varnost, točnost in hitrost je naše gesto.

Na denarne pošiljave izven Chicage se polaga največjo pozornost, in je denar tistj dan odposlan, ko ga mi prejmemo. Vse izven Chicage poslane denarje se naj pošilja skozi "Post Money Order" ali skozil zanesljive banke. MENJALNICA TUJEZEMSKEGA DENARJA.

KASPAR DRŽAVNA BANKA PRODAJA parobrodne listke za vse najboljše premorske družbe po kompanjskih cenah.

Pišite v slovenskem jeziku. Potniki, ki potujejo potom Kaspar Državne Banke so v najboljših rokah. V New Yorku pričakuje potnike zanesljiv bančni zastopnik in spremlja ljudi na tado in poskrbi za prtljago, s čemur se potnikom odvzame velika skrb in delo.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Ovirano delovanje

Naše vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmoglost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu celemu telesu v škodo.

Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vlenili ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so prizadeti prebavni organi, je najboljšje zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali nepravil. Ojačilo bo tudi

prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

USTVARILO DOBER TEK

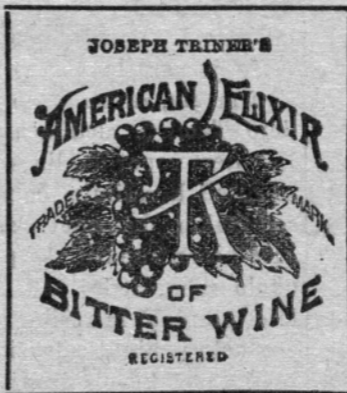
POVEČALO RAZKROJITEV IN

ODSTRANILO ZAPRTJE,

NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,

GLAVOBOL, ZLATENICO,

KOLCANJE IN BLJUVANJE.

Isto bo pomoglo v vsih takih boleznih pri katerih trpi želodec in vsled katerih izgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprebave in za ženske nerednosti, povzročene vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

